

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletna 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/I

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996. 2994 in 2050

V resni ur

Od našega dopisnika

Budimpešta, avgusta 1931.

Povsem neprtičkovano je izbruhnila v madžarskem novoizvoljenem državnem zboru debata, ki je odgrnila vse zastore in pokazala evropski javnosti žalostni in od notranje boli razjedeni obraz te podonavsko kraljevine brez kralja. Voluti so potekli mirno in brez všakih presenečenj. Uspeh je bil tako zadovoljiv, da je moral grof Bethlen naravnost prisilil nekatere poslance, da so vstopili v opozicijo, ker se je bal, da bi se sicer njegova država stranka od same preoblicice zadušila. Voluti torej niso razodele nobenega krepljega pokreta med narodom. Naenkrat pa se je v tem sicer tako poslušnem državnem zboru nekaj zgnilo, vstajale so fevdalne figure kot mejni grol Palavicini, grof Sigray, grof Hadick, grof Wascony, torej neopreklijivi predstavniki naroda plemičev, ter so v najostrejših besedah žigosali politiko grofa Bethlena, ki da je pripeljal državo na rob propada. Izredno pozornost so vzbujale njihove opazke, da bo morala odslej Madžarska zapustiti svoje dos danje prijatelje in kreniti na pot iskrenega sodelovanja s Francijo. Med debato je padla celo beseda o »podonavski federaciji«, ki se še vedno z ljubeznijo ponavlja v Franciji in pri nekaterih državah Male antante.

Kraljeva madžarska vlada se je istočasno čuti prisiljeno, da izda drakonične odredbe glede valutnega prometa, ki so zasejale naravnost paniko med vse plasti madžarskega naroda. Sorazmerno mirno ozračje, v katerem so se vršile državne volitve, se je ispremenilo v neurje in razne vesti o bližajoči se katastrofi so kakor ponočni bliski tressake v javnosti in trosile povsod strah pred bodočnostjo. Raz govorniško tribuno državnega zborna si upa socialdemokrati poslanec Peyer vrči med osuple tovariši rezko grožnjo, da se ima Madžarska zahvaliti samo disciplini delavskih slojev, če se se ni po vsej deželi izvršil strahotni naskok na vse trgovine z živilimi. Spomin na 1. '918 Še ni izbrisani!

Torej vihar, ki je napovedoval izbruh narodove nejevolje, je bil samo posledica nenadnega poslabšanja gospodarskega položaja. Na Madžarskem je kmet še vedno hrbtenica vsega gospodarskega življenja, Kmet je edini pridobitni delavec, kmetski pridelki so narodovo bogastvo. Ko je enkrat gospodarska kriza opazila tudi kmeta, ko ga je prisilila, da se uvršča med proletarijat, potem je položaj ograrne države v resnici nevaren. Na Madžarskem je danes hujše kakor leta 1919. Pšenična žetev je v zadnjih štirih letih stopoma padla od 27 milijonov metrskih stotov na 24, nato na 19 in zadnje leto celo na 17 milijonov. Istočasno so bile tudi žitne cene strmoglavljene od 260 Din za metrski stot na 110 Din, nato na 40 do 50 Din v tekočem letu. Te številke gorovijo zelo razumljiv jezik in glasno dokazujojo, da je madžarski kmet pred popolnim osiromašenjem. Se slabšo in obupnejšo sliko daje statistika o hipotekarnih dolgovih. Gospodarstveniki so nameč izračunali, da dosega vrednost madžarskih kmetskih posestev — okrog 16 milijonov katastralnih oral — okroglo 40 do 50 milijard Din. Na isti zemlji pa leži trenutno že 27 milijard Din vknjiženega dolga. Ako bi se slaba letina še ponovila in če se žitne cene ne bodo vsaj nekoliko izboljšale, potem bo v teku enega ali dveh let vknjiženi dolg že prekosil vrednost zemljišč samih. Kaj to pomeni v narodnem gospodarstvu, pade v oči. Polom bi bil neizbežen in sicer ne samo polom kmeta, ampak v slučaju Madžarske, ki je agrarna država, tudi zrušitev države.

Torej je bila gospodarska kriza, ta počast s stoterimi glavami in žrelji, ki so zazijala nad deželo, ona sila, ki je poginala kri po žilah madžarskih politikov, da so se zganili in začeli zvonti alarm najprej v državnem zboru potem pa po vsej deželi: rešimo kmeta, da rešimo državo! Torej je bila ledena sapa bližajoče se gospodarske katastrofe, ki je razgibal otopele žive madžarskim politikom in rodoljubom, da so začeli razmisljati o novih smernicah zunanje in notranje politike.

V tej zmedji, ko pravzaprav nihče ni vedel ne kod ne kam, je grof Sigray — ravno tako goreč patriot, kakor je goreč nasprotnik grofa Bethlena — predlagal, naj se v tej za domovino tako nevarni uradni znak pojde vse plasti madžarskega naroda, naj pozabijo na nasprostvo in naj se stavijo edinole v službo materine zemlje. Dežela je zadihalo v pričakovovanju. Grof Bethlen ima veliko zaslug za svojo zemljo in za svoj narod, napravil je morebiti ravno toliko usodnih napak, toda med najusodenjše napake njegove politične karijere spada brez dvoma ta, da je odklonil roke opozicije, ki mu jo je ponujal Sigray na zgodovinski seji madžarskega parlamenta dne 24. julija 1931. »Kadar preti nevarnost domovini, je dejal, kadar je treba utrditi majajoče se gospodarske in socialne temelje države, koje sinovi smo, takrat se strinjam in bodimo eni brez predskrov v brez zahrbičnih namenov.« Grof Bethlen ni razumel in ni sprejal in tako je šla Madžarska v boj razdrojena.

Kaj bo prinesla bodočnost? Vladna pest bo brkone s silno težo padla na državne uslužence, katerim bodo znižane plače, proračun za socialno skrbstvo bo okrnjen, prosjeta bo trpela, davčni vijek se bo še bolj stisnil, narod bo moral podpisati ponizne pogoje, da dobi pomoč od tujca. To vse čaka madžarski narod. Zadnje dni, tako slišimo je budimpeštanski advokat dr. Friedmann presenetljiv javnost z novim originalnim rešilnim predlogom. Najti je treba samo 400.000 rodoljubnih Madžarov, od katerih naj vsak posodi državi po 500 pengov (približno 4.500 dinarjev). S tem

SLOVENEC

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za iscrate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen pondeljka in dneva po prazniku

Kako hoče Anglija štediti

Znižanje bremen za vojno in mornarico — Brezposelna podpora zaenkrat ne bo okrnjena

London, 13. avg. Te dni so se vršile važne konference med člani kabineta in predstavniki gospodarskega sveta, ki so bili vprašani za mnenje, kako sanirati angleški državni proračun, kojega deficit znaša po proračunu takovzane komisije May okoli 120 milijonov funtov šterlingov.

Na teh konferencah, katerim je predsedoval šef kabineta Macdonald, se je dosegel deloma sporazum. Finančni krogi so namreč privolili v to, da se 5% vojno posojilo 2 milijard funtov šterlingov konvertira, tako da bi se obresti znižale na 4 ali 3½%. Na ta način bi se prišedilo do 30 milijonov funtor šterlingov na leto, ne da bi bili preveč oškodovan široki sloji prebivalstva, ker se nahaja to največje vojno posojilo sveta v rokah velikih bank, podjetij in zavarovalnic. Zato pa je bančni svet mnenja, da naj vlada uvede drugod velike šednje, da bi se popravil kurz šterlinga in bi se mogel diskont zopet znižati na 4 ali več 3%.

Toda labouristična vlada ne misli na kakšno koalicijo vlado, ker misli, da bo sama kos položaju, četudi bi bilo treba za finančno sanacijo večjih žrtv. Pač pa hoče vlada konsultirati opozicijo, ki naj bi v vlado sodelovala pri važni akciji, da se proračun uravnovesi in vzdrži mednarodni finančni kredit Anglie.

Zednjene države severne Amerike so na tej akciji zelo zainteresirane in jo pazno sledujejo. Kljub vsem demandijam finančni krogi Newyorka govorijo o konferenci, ki naj bi se sklicala, da se vojni dolgorični revidirajo, oziroma znižajo, kar se smatra čezdalje bolj kot nujno potrebno, ako se sanirova gospodarski položaj Europe in Amerike.

London, 13. avg. tg. Voditelj opozicije Baldwin se je včeraj zvečer nenadoma iz Aux Les Bains, kamor je prišel šele v soboto na dopust, vrnil v London. Tudi zastopnik Loyda Georges-a v vodstvu liberalcev v poslanski zbornici Herbert

javnim uslužbencem. Tozadnevo polaga vlada veliko upanja na razočarljivo konferenco v Zenevi februarja 1932, koje sklepajo bodo omogočili vsem državam velike prihranke na stroških za armado.

Nikakor pa labouristična vlada ne misli na kakšno koalicijo vlado, ker misli, da bo sama kos položaju, četudi bi bilo treba za finančno sanacijo večjih žrtv. Pač pa hoče vlada konsultirati opozicijo, ki naj bi v vlado sodelovala pri važni akciji, da se proračun uravnovesi in vzdrži mednarodni finančni kredit Anglie.

Zednjene države severne Amerike so na tej akciji zelo zainteresirane in jo pazno sledujejo. Kljub vsem demandijam finančni krogi Newyorka govorijo o konferenci, ki naj bi se sklicala, da se vojni dolgorični revidirajo, oziroma znižajo, kar se smatra čezdalje bolj kot nujno potrebno, ako se sanirova gospodarski položaj Europe in Amerike.

London, 13. avg. tg. Voditelj opozicije Baldwin se je včeraj zvečer nenadoma iz Aux Les Bains, kamor je prišel šele v soboto na dopust, vrnil v London. Tudi zastopnik Loyda Georges-a v vodstvu liberalcev v poslanski zbornici Herbert

Strašne podrobnosti o poplavah rumene reke

Sangaj, 13. avgusta. Vlada objavlja o strahoviti katastrofi, povzročeni po poplavi Rumene reke (Jancekjang), sledče podatki: Reka, narašča dalje. V provinci Hupeh je poplavljeno ozemlje, ki je enako Škotski. Škoda na žetvi v province Hunan, Kiansi in Kiansu znaša nad 12 milijard dinarjev. Porušenih je 4 milijone hiš in bajt, 23 milijonov kmetov je brez strehe in 12 odstotkov rodovitne zemlje v teh provinceh je popolnoma pod vodo.

Jesenska žetev je popolnoma izgubljena. Preden bodo vode upadle, bo prišla zima, tako da ne bo mogoče posejati ozimine in bo prebivalstvo zaredi tega izročeno izognibni laktoti. V okraju mesta Hankov je utonilo 8000 oseb, po reki pa plavajo

zraven človeških in živalskih trupel tudi krste s pokopališči, ki jih je razrila voda.

V Hankovu se je že pojavila kolera. Evrope se so dali vsi cepiti. Od bežencev je našlo zavetja barakah in po raznih luknjah 150.000 oseb, 200.000 pa je še vedno brez vsake strehe. Vlada je votirala 1.200.000.000 za pomoč prebivalstvu, vendar je to kaplja v morju, ker denarja ljudje ne morejo jesti, živeža pa ni. Vrtega se je že pojavila strašna draginja, tako da so cene živilom poskočile za 50 odstotkov! Razume se, da se je pojavilo nestranno odiranje, ki na Kitajskem spremila vsako elementarno katastrofo in ki je tem večje, čim večja je beda.

Strel v hrbet Kataloncem

Polkovnik Macia bo osebno zahteval od madridske vlade, da izpolni dane obljube

Madrid, 13. avg. Na seji katalonskih poslancev v Barceloni je prišel v razgovor predlog naučnega ministra Marcellina Domingo in poslanika v Rimu Alomarja, ki sta oba Katalonca, da naj bi se predložitev in razgovor avtonomnega statuta za Katalonijo v madridski konstituanti odložila. Poslanci so ta predlog, ki pomeni strel v hrbet katalonskim avtonomistom, soglasno odklonili.

Ob tej priliki je vodja Kataloncev Macia izjavil, da katalonski poslanci zahtevajo, da se avtonomični statut na konstituante nemudoma sprejme in tako spremeni v osnovni ustavni zakon španske republike. To nikakor ne bo oteževalo sedanjega položaja republike, ampak bo nasprotno republiko le okreplilo. Pač pa ima v nasprotnem slučaju republičanska vlada računati s tem, da se bo Katalonija postavila na čelo pokretu proti Madridu.

Macia je sklenil, da v petek osebno odpotuje v Madrid in ustavodajni skupščini predloži katalonski statut. V Madridu so zaradi tega zelo neravnini in pričakujemo viharne debate v konstituanti.

Vlada se pripravlja, da deponira nove količine zlata v francosko banko kot garancijo za kredite, ki so potrebni za vzdrževanje kurza pezete. Ti krediti so v zadnjih mesecih dosegli višino osem milijon funtor šterlingov. Položaj vlade je slejko prej zelo resen.

V Španiji se vse moje

Madrid, 13. avgusta. tg. V zadnjih dneh se je zločni položaj zopet zelo poostril. V Cordovi so z

velikim trudem preprečili dobro pripravljeno vstajo, ker se arretirali člane stavarskega odbora in nekatere voditelje. Med prebivalstvom in delavstvom Andaluzije je začelo hudo vreti.

Poljski delavci so zasedli več posestev in jih proglašili za svojo last. V Esterpi pri Sevilli so napadli orožništvo sekantni, ki se hoteli odvesti v zapor nekatere arretirane stavkujoče delavce. Oražništvo je moralno oddati okoli 80 strelov, da je prepodobil napadalec. V Saragossi je izbruhnilo več stav. Tudi tam vlada velika brezposelnost.

Pri mnogih novih zgradbah se javljajo brezposelni delavci v velikem številu in zahtevajo, da jih morajo odslej plačevati kot brezposelne, ali vsaj kot najslabše plačane delavce. Prostori socialistične splošne delavške unije so se moralni izprazniti radi grozečega nastopa radikalnih delavcev. Socialni konflikti postajajo vse bolj srdit boj med zmožno splošno delavško unijo in ekstremnimi radikalnimi sindikati, ki povzročajo nemire in ki sami priznavajo, da povzročajo nemire deloma anarhisti.

Sprečo napetosti med obema velikima delavskima organizacijama se bo začel sedaj boj še z orodjem, ki ga imajo delavci še iz časa bojev proti monarhiji. V mnogih krajev preiskujejo delavce po orožju na cesti in v njihovih stanovanjih. Samo v treh asturskih mestih so zaplenili okoli 5.000 revolverjev. Protirepublikanski listi zelo izrabljajo težkoče, s katerimi se ima boriti republika in so začeli hudo kampanjo s hujskanjem in natolceanjem.

Splošno napetosti med obema velikima delavskima organizacijama se bo začel sedaj boj še z orodjem, ki ga imajo delavci še iz časa bojev proti monarhiji. V mnogih krajev preiskujejo delavce po orožju na cesti in v njihovih stanovanjih. Samo v treh asturskih mestih so zaplenili okoli 5.000 revolverjev. Protirepublikanski listi zelo izrabljajo težkoče, s katerimi se ima boriti republika in so začeli hudo kampanjo s hujskanjem in natolceanjem.

Splošno napetosti med obema velikima delavskima organizacijama se bo začel sedaj boj še z orodjem, ki ga imajo delavci še iz časa bojev proti monarhiji. V mnogih krajev preiskujejo delavce po orožju na cesti in v njihovih stanovanjih. Samo v treh asturskih mestih so zaplenili okoli 5.000 revolverjev. Protirepublikanski listi zelo izrabljajo težkoče, s katerimi se ima boriti republika in so začeli hudo kampanjo s hujskanjem in natolceanjem.

Splošno napetosti med obema velikima delavskima organizacijama se bo začel sedaj boj še z orodjem, ki ga imajo delavci še iz časa bojev proti monarhiji. V mnogih krajev preiskujejo delavce po orožju na cesti in v njihovih stanovanjih. Samo v treh asturskih mestih so zaplenili okoli 5.000 revolverjev. Protirepublikanski listi zelo izrabljajo težkoče, s katerimi se ima boriti republika in so začeli hudo kampanjo s hujskanjem in natolceanjem.

Splošno napetosti med obema velikima delavskima organizacijama se bo začel sedaj boj še z orodjem, ki ga imajo delavci še iz časa bojev proti monarhiji. V mnogih krajev preiskujejo delavce po orožju na cesti in v njihovih stanovanjih. Samo v treh asturskih mestih so zaplenili okoli 5.000 revolverjev. Protirepublikanski listi zelo izrabljajo težkoče, s katerimi se ima boriti republika in so začeli hudo kampanjo s hujskanjem in natolceanjem.

Splošno napetosti med obema velikima delavskima organizacijama se bo začel sedaj boj še z orodjem, ki ga imajo delavci š

Vladiki dr. Jeglič in dr. Rožman pri naših skavtih

Griže pri Žalcu, 12. avgusta

Skavti iz Salezijanskega mladinskega doma na Kodeljevem v Ljubljani (»Svetovidova četa«) taborimo že peti teden v Grizah pri Žalcu v Savinjski dolini. Tako lepo in prijetno se imamo, da nas vsi, ki nas obišejo, zavidajo. Kar bojimo se prihodnje sobote, na katero smo sklenili vrniti se v Ljubljano.

Same prijetne dneve smo doživeli v teh petih tednih. Včeraj pa smo na svojem taborenju dosegli višje sreče. Obiskala sta nas naša največja mladinska prevzv. g. nadškof dr. Jeglič in g. knezškof dr. Rožman ter nam prinesla nadpastirski blagoslov. Sprejem je bil nadvse priporočen, kar v gozdu, a zato tembolj prisrčen. Udeležil se ga je tudi ljubezniv g. župan iz Griz. Prevzeti gosta sta se pripravljala z avtom v družbi g. upravitelja ing. Zumra. S ceste sta imela še precejšen kos ne baš lepe poti po gozdu, da sta prispele do našega taborešča. Občudovali smo zlasti g. nadškofa Jegliča, kako mladostno čilo in krepko je korakal po razvani, s koreninami prepleteni gozdni stezi. Na taboru je odlična gosta pozdravil naš starosta g. ravnatelj dr. Blatinik, ki je povdari, da se skušajo salezijanci vzliveti v duhu in stremljene sodobne mladine, zato so prisluhnili valu taborišnega pokreta, ki gre skozi naše mlade vrste, in so izmed vseh organizacij, ki goje taborenje, izbrali tisto, ki se jim zdi najbolj vzgojna in najbolj disciplinirana: skavtsko. Za tem je pozdravljal visoka dostojanstvenika še brat Roš v imenu izvidnikov, v imenu voličev pa naš najmanjši »Manci«, na kar je ponudil br. Hočvar gostoma po slovenski šegi kruha in soli. Za pozdrave se je zahvalil najprej g. škof dr. Rož-

man in povdarijal, da so skavtski tabori najlepše urejeni in da je taborenje za nas izborna šola. Živimo v božji naravi, v neki neposredni božji bližini, opazujemo kmeta pri njegovem delu in se naučimo spoštovati delavca in delo ljubiti. Predvsem pa nas taborenje navaja k skromnosti in samoodpovedi, ki nam je v težkih časih tako potrebna. G. nadškof dr. Jeglič je omenil, da kakor nam naš taborni ogenj sveti na zemlji, pa se dviga proti nebu, tako mora vse naše življenje stremeti navzgor. S to željo nam je podelil nadpastirski blagoslov. Prevzeta gosta sta preživelna v naši družbi poldrugo uro. Ogledala sta si tabor, še pod šotore sta zlezla — g. škof Rožman je bil prav v vseh devetih — in se zanimala za vse podrobnosti in domačnosti. Bila sta med nami kakor kateri izmed nas. Razumeli smo: zato ker nas ljubita. Padal je že skoraj mrak, ko sta nas začučala.

Pozno v noč pa je z mogočnim plamenom gorel naš taborni ogenj in iz razvratnih prsi so kipele v božji mir naše pesmi, da so se okoličani spraševali, kaj so nocoj skavti tako preserno dobre volje. Kakor še nikoli, smo sinoči čutili, kako smo si bratje in kako lepo je skavtsko življenje, pa kako nam taborni ogenj kaže v nebo. Zapeli smo tiste našo: »Visoko plamen šviga, nemirno plameni, srhenece dviga, v nebo, v nebo kipi...« Šest novih članov je delalo obljubo in vsi smo z njimi nanovci prisegali, da bomo »izpolnjevali svoje dolžnosti napram Bogu, domovini in kralju, pomagali vskemu v sili in izpolnjevali skavtske zakone«. Vse drugače kakor druge večere je snoči zadonočeno v gozdove in polja: »Ognjeni krog sklenimo, poglejmo si v oči, med svet ga ponesimo, kar v prsih nam žari...«

Velika avtomobilска nesreča na Gorenjskem

Ljubljana, 13. avgusta.

Danes popoldne se je pripetila na Gorenjskem velika in pretresljiva avtomobilска nesreča, pri kateri so bili ponesrečeni tisti, ki so vozili pravilno, medtem, ko je avtomobilist, ki je nesrečo povzročil, ostal zdrav, prav tako je ostalo celo tudi njegovo vozilo.

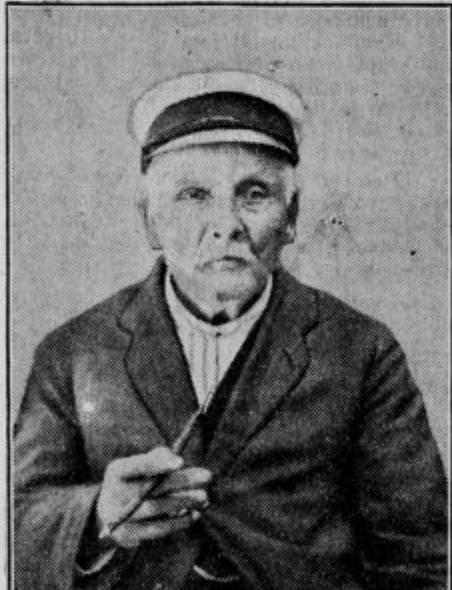
Na cesti med Lescami in Kranjem, v bližini Radovljice, sta si privozila nasproti dva avtomobila. V avtomobilu, ki je vozil proti Kranju, je sedel g. Krešimir Fizir, 39 letni samostojni odvetnik iz Krapine, s svojo ženo Almo in štiriletno hčerko Ivico. Nasproti pa mu je privozil neki avtomobilist, ki očitno ni obvladal svojega voza, zato kaj vozil in umikal se je zelo nepravilno po cesti. Da ne bi trčil z njim, je Fizir zavozil na rob ceste in se skušal na ta način umakniti s svojim vozilom. Na nesrečo pa raste prav tam jablana, v katero je Fizir zavozil s tako silo, ker tudi zavore ni mogel v trenutku porabiti, da se je avto povsem razbil.

Vsi trije potniki v tem avtu pa so obležali na tleh z resnimi poškodbami. Fizir sam si je zlomil desno nogo, se močno poškodoval na glavi in roki ter v členku, gospa Alma pa se je poškodovala tudi na desni nogi, si odrgnila meso do kosti in se poškodovala na glavi, hčerka Ivica pa si je obrezala glavo ob razbito šilo avtomobila.

Vso težko ponesrečeno rodbino je prepeljal neki avtotski z Lesc v ljubljansko bolnišnico, kjer se sedaj zdravi.

V Ljubljani je v zadnjih dneh policija kot prometna oblast zelo ostro nastopila za popolen red v prometu. Čudno je, da je na podeželskih cestah, kjer je promet mnogo manjši, kakor v mestu samem, tako mnogo prometnih nesreč. Na vsak način je potrebno, da se strogi predpisi in uredbe, ki jih uvaja ljubljanska policija za mesto, uveljavijo tudi na podeželskih cestah. To bi skrčilo število prometnih nesreč na minimum. Predvsem je treba strogo nadzirati, ali vožijo po naših cestah res le strokovno usposobljeni šoferji!

† Ignacij Nučić

Včeraj ob 3 zjutraj je mirno zaspal v Gospodu v 91. letu starosti gospod Ignacij Nučić, nadzornik policijskih agentov v pokoju. Pokojnik je bil znan in priljubljen vsem Šentvidčanom, pa tudi marsikateri Ljubljancam ga je dobro poznal. Kljub visoki starosti je ohranil do zadnjih mesecev svojo dobrovoljnost in mladostno šegavost. — Pogreb se bo vršil na Šmaren, 15. t. m. ob 9. uri zjutraj na pokopališču v Šent Vidu nad Ljubljano.

Dobri gospod Nace, počivaj v miru!

50 letnica mature

Pretekli teden so obhajali abiturienti ljubljanske gimnazije iz l. 1881 svojo 50 letnico. Izmed 32 takratnih sošolcev jih je 50 letnico dočakalo 14. K 50 letnici jih je prislo 13. Dr. Gustav Tauzher, finančni ravnatelj na Dunaju, se vsled bolezni ni mogel udeležiti proslave. Prišli so: Dr. Brodnik iz Zagreba, notar Anton Galle iz Ljubljane, Franc Galle, graščak iz Bište, dr. Alojzij Homan, advokat na Dunaju, računski nadsvetnik Janko Košir, Anton Lesjak, župnik v St. Jerneju, dr. Janko Marolt, zdravnik in župan na Vrhniku, dvorni svetnik Rudolf Persche v Ljubljani, finančni nadsvetnik dr. Ponešek v Ljubljani, vitez Rot-Rothenhorst, dvorni svetnik v Brnu, zasebnik Anton Zeleznikar iz Gradača, advokat dr. Franc Televačič iz Ljubljane in dvorni svetnik v Imomostu dr. Thoman.

Na predvečer so se zbrali k sestanku v Unionu, v četrtek je celebriral sv. mašo duhovni svetnik Lesjak v frančiškanski cerkvi, opoldne je bil v hotelu Union zelo animiran banket pri izvrstni potrebi.

Zanimivo je, da je izmed 9 sošolcev, ki so šli v bogoslovje, umrl osem tovarisev in živi le še načrtovani Lesjak. Umrl so: Adamič, spiritualni Bulovec, preši dr. Elbert, župnik Klemenčič, Novak, Petrič, Šinkovec in Pakič v Ameriki.

Med umrli sošolci so se bolj znani: Dr. Jagodič, zdravnik v Tržiču, podpolkovnik Hugo Mally, ki je padel v vojni, sodni predstojnik Pogačnik v Kranju, deželnji glavar dr. Ivan Sušteršič, advokat dr. Viljan v Radovljici in sekcijski svetnik baron Winkler na Dunaju.

Se živečim: Ad multos annos!

Podrobnosti o velikem požaru pri Blokah

Blok, 12. avgusta.

Včeraj, dne 11. avgusta, zvečer nekako ob 9. torek približno istočasno kakor v Nadlesku, je izbruhnil silen požar v lepi vasi pri Fari. Še preden smo se dobro zavedeli, da je bil Veselov skedenj kar ves v ognju. Mogočni plameni in ognjeni ublijši so vas prehitro razsvetili, in z grozo smo sledili, kako se širi ogenj na bližnja poslopja. Plat zvona se je mešal s sireno parne žage g. Milana Modica — in je oznanjal žalostno vest o hudi nesreči. Skoro do mala vsa župnija je pridrla na lice mesta — saj smo prestrašeni itak po nesrečah, ki jih je zadnje čase plat zvona javljala. Pa je bil tudi skrajni čas. Ogenj je popolnoma uničil Veselov skedenj in hlev, upepelil je Kljunovo hišo, Lastovčev skedenj, uničil Mestkov skedenj, hlev in hišo in ravno tako tudi Čičkovemu gospodarju hišo, hlev in skedenj. Ljudje so rešili precej obleke, omare; vendar pa je ogenj pokončil 4 preseči, 3 slamoreznic, kmetijsko orodje — in kar je glavno: seno in slamo in žito, obleko; pa saj veste, kaj ogenj vse vzame, kaj bi našteval. Pri Čičku se lahko reče: vse je pepel — nič niso rešili, tako da se siromati prav vsem smili. Pohvalno je omeniti gasilec iz Nove vasi in iz Vel. Blok, kakor tudi iz Gore, ki so se trudili, da bi ogenj ukrotili. Pa kaj? Ko ni vode. Ko bi se Malnarjev jez pri milini očistil, bi bilo vsaj kaj vode — tako pa ni mogla motorka nič delati — ker je črpala blato mesto vode. Tako bi vsaj Čičkovo hišo rešili, ki je pogorela do tal baš zato, ker ni bilo vode v jezu. Motorko so zato prepeljali v Novo vas k prvi Šternic, sklopili so cevi od treh brigzgalen skupaj in tako je začela delovati in gasila ogenj in plamene in jih v kratkem času ukrötila. Delovala je vso noč, prav do petih zjutraj. Da pa ne bi zmanjkovalo vode v vodnjakih, ki sta dva v Novi vasi, so združili oba vodovoda, starega in novega, tako je mogla motorka krasno in brezhibno delovati. Njeno prvoravnost so občudovali že v Nadlesku, isto smo videli tudi pri tem ognju. Motorka je delo Združenih livenov in zvoren v Ljubljani in dela podjetju vso čast! Pa tudi tu bivajoči vojaki so pritisnili in pomagali, kar se je do rešiti. Tudi tem vrlim fantom čast!

Več ljudij je prav opašno opečenih in bodo nujno rabili zdravniško pomoč. Tako Metkov gospodar, ki je ves opečen po vratu; Zakraješek Stanko, ki je ravno prišel od vojaku, ima silne opekline po roki; nekemmu gasilcu je padel goreč tram na čelado, drugi je ves opečen po obrazu. Domači župnik je ravno o pravem času odhitel iz hiše, katere kučka se je za njegovim hrbotom podrla. Hvala Bogu, da ni bilo več ali burje, sicer bi šla vsa vas in morda še cerkev. Tako pa je pihjal le bolj neznanen vetr.

Tudi domačini so vzelci delo in gašenje v roke, tako moški in ženske in so pomagali gasilem, ki so bili zares požravljeno vso noč pokončeni in gasili kupe sena in slame ter tramovja. Vsa čas jih! Čudno pa je, da nima vas nobenih mačkov in ne dolgih levest pripravljenih. Velika napaka je, da nima vas nobenega bazrena, rezervarja, ki bi dajal vode in to v obilni meri — ob času take požarne katastrofe, kakor smo jo občutili minuto noč! V kratkem času je ta silni element uničil gospodarjem vse njihovo premoženje. In to je še večja ironija usode, da so vsi več ali manj zadolženi. — Lustovec je utrel zadnje čase hude nesreče pri živini, ravno tako tudi Mestek. Čičkovo gospodar pa si je baš ravno nekako za silo uredil svoja poslopia — ves denar, ki ga je porabil, krvavo za-

Prva strelišča streliške družine v naši državi v Hotinji vasi pri Mariboru. Ob otvoritvi 9. avgusta.

Nova žrtve ovadušta

V soboto zvečer je bil aretiran v Postojni Lendovi. Tršar, šofer pri tvrdki Scalsi, doma iz Planine. Aretiranca so takoj odpeljali v tržaške zapore. Tršar je bil aretiran na ovadbo ovaduha France Zaudnika, doma iz Malnov pri Planini, ki spadajo pod Italijo. Zaudnik je hotel Tršarja izpodriniti z dela in ga je zato obdolžil, da je pred sedmimi leti sodeloval pri umoru finančnega brigadiro na meji. Ovaduh se je pred dobrimi osmimi dnevi mudil celo v Ljubljani, kamor je prisel brez potnega lista. Aretiranca je zbudila v Postojni silno ogroženje, ker je splošno znano, da je Tršar postal žrtve grdega ovadušta. Aretiran je bil v Postojni še znani kot dober človek v priden delavec. Vse kaže, da ga bo tržaška policija izročila izrednemu sodišču v Rimu.

Blagoslovitev nove šole v Radencih

Ljutomer, 12. avgusta 1931.

To nedeljo, dne 16. avgusta, se vrši v Radencih slovenska blagoslovitev novozgrajene narodne šole kralja Aleksandra I. Poslopje je moderna šolska zgradba (sliko smo priobčili včeraj), ki bo v ponos združiliču Slatina-Radenci. Okolina združiliču je spadala dosedaj v okoliš šolske občine pri Kapeli. Radi precejšnje oddaljenosti je bila nova šola v bližini združiliču Slatina-Radenci, ki se tudi sicer lepo razvija, nujno potrebuje.

Obred blagoslovitve bo opravil mariborski pomočni škof g. dr. Ivan Tomazič. Celotni spored spored spored slavnosti je sleden: 1. Ob 9.17 sprejem gospov na kolodvoru Slatina-Radenci. 2. Ob 10. slovensa sv. maša, ki jo bo služil pom. škof g. dr. Tomazič. Po sv. maši verski govor ob združilički kapelici. 3. Po govoru se bo formalno spredel kapele k šoli, kjer se bo izvršila slovenska blagoslovitev. 4. Ob 14. slavnostni banket v združilički restavraciji. — Vsa pripravljalna dela vodi krajenvi šolski odbor Slatina-Radenci.

„Učiteljevo življenje v konkordatski dobi“

Pod tem naslovom je priobčilo »Jutro« štev. 164, ki mi je prišlo slučajno v roke, o † učitelju g. Ivanu Gantiju, ki je bil pokopan 14. julija, nekaj podatkov o njegovi prvi učiteljski službi v Adleščicah. V tem spisu omenja g. dopisnik, kako osorno je postopal z njim tedanj župnik, ki ga pa ne navaja z imenom, l. 1861, toraj pred 70 leti. Vendav pa pristavlja, »da v srcu ni bil tako osoren, kakor v besedah.« Naj omenim tu, da je bil tedaj župnik v Adleščih Anton Kraševič, ki je župnikoval tam celih 22 let t. j. od 1. 1854—1876. O njem sem zapisal v svoji knjižici »Zgodovina Adleščke fare na Belokranjskem« na str. 31. — Knjižica je izšla l. 1887: »V Adleščih je zelo marljivo deloval celih 22 let in je ostal pri vseh Adleščinah v najboljšem spominu.« In res je bil prav veden duhovnik, ki se posebno trudil v cerkvi in šoli, da so znali združljani krščanski nauki in katekizem, kjer gotovo le malo kje drugje. Ko sem imel prvo leta v Adleščih t. j. l. 1886 velikom, izpravaščevanje, tedaj sem se čudil, kako so znali starejši ljudje, nekdanji njegovi učenci, izvrstno katekizem. Pravili so mi pa tudi, da ni bil pustil nikogar k pr. sv. obhajila, dokler ni zнал vsega katekizma, pa naj je bil še tako v letih. Naj naveadem tu par slučajev. Nekega fanta ni pustil k pr. sv. obhajilu, četudi je že solno končal. Pa ga ni bilo več k pouku nazaj. In ko je bil star okoli 20 let, je odšel v Ameriko brez pr. sv. obhajila. Drugi je bil potrenjen k vojakom. Ko je Kraševič to zvedel, ga je dal poklicati in ga je pustil k sv. obhajilu, toraj z 20 leti. V tem obziru pa, moramo pripoznati, da je bil prestrog in da je preveč zahteval. Vzrok temu Kraševičevemu postopjanju pa je bil v tem, da je bilo v njem precej jazeničnega duha. Temu pa se bomo čudili, da pomislimo, kje in kdaj je bil Kraševič rojen. Rojen je bil l. 1807 v Metliki. Tam je bival tudi kot dijak in bogoslovec in je imel l. 1832 novo mašo. Iz Baragovega življenja pa nam je dobro znano, kakega mišljenja so bili tedaj duhovniki v Metliki in okolici, namreč janzenistični. Potem ni čudno, če se je tega duha navzeli tudi dijak v bogoslovec Kraševič.

Ker je pa že ravno govor o šoli in gg. učiteljih, mislim da ne bo odveč, če priobčim tu še, kar sem pisal v »Zgodovini Adleščke fare« na str. 38. še o šoli: »Prvi učitelji bili so v Adleščih, kakor drugod po Kranjskem v premnogih farah, duhovnik, zlasti gg. kaplani, odkar je bila kapljanja zasedena. Oni so prostem času poučevali mladino razen v krščanskem nauku, še v čitanju, pisanju, računstvu itd. Od tod tudi pride, da zna primerno se precej starejših ljudi brati... Kasneje poučevali so otroke ponekoliko tudi cerkovni in organisti. Iz tega se razvidi, da je res cerkev že od nekdaj skrbela tudi za šole, posebno še po deželi, in da je resničen pregovor, ki pravi, da je

Ljubljana

Bolnišnica semodernizira

Ljubljana, 13. avgusta.

Spišna bolnišnica je imela dosedaj električni tok iz svoje lastne elektrarne, ki je vobče najstarejsa elektrarna v Sloveniji. Stroji te elektrarne imajo skoraj muzealno vrednost, ker so res nekaj posebnega. Umetno je, da je obrat v tej elektrarni v današnjih časih precej drag. Kakor smo že poročali, pa se je uprava bolnišnice sedaj odločila, da napelje v bolnišnico tok iz mestne elektrarne. Sedaj že kopljajo jarke po cestah za električni kabel, ki bo dovajal tok iz mestne elektrarne. Bolnišnica potrebuje namreč zelo mnogo toka, tako za luč, kakor tudi za razne zdravilne, masažne, obsevalne in higijenske aparate. Dosedanja elektrarna v bolnišnici pa ostane nadalje in bo služila za rezervo.

Uprava bolnišnice se je odločila tudi za skrajno potreben korak. Preuredila bo namreč ves kirurgični in interni oddelki. Ti dve poslopji sta bili zadnje čase zanemarjeni in nujno potrebni popravila. Saj se je pojavila celo golazen. Sedaj pa se že vršijo dela za obnovitev obeh poslopij. Obe poslopji bodo povsem razkužili, obnoviti električno napeljavo in vodovodno napeljavo ter vse prepleškali. Električne žice in razne cevi pa bodo v bodoče pod omotom, kar je higijensko edino pravilno. Za temen dvenač oddelkom pridejo na vrsto še razni drugi oddelki.

Več hudih nesreč

Ljubljana, 13. avgusta.

Spišna bolnišnica je sprejela ponoči in danes čez dan več ponosrečencev, ki so skoraj vsi prav resno poškodovani.

Zrtev togoinega dečka je postala 18 letna hči posestnikova Roza Kralj z Lužovjevega kala v občini Dob pri Litiji. Sprva se je namreč z 12 letnim sosedom sinom, ki je je v prepircu z nožem zabodel v levo roko in prezreal žilo.

Nej ni za otroka! 4 letni čevljarjev sinček Janez Ušenčnik s Sela 25 pri Zireh je vrečaj nekaj rezjal in se pri tem nožem zabodel v levo oko. Težko, če mu bodo zdravniki rešili oko.

28 letnega rudarja Jakoba Grošlja v Kisovcu pri Zagorju je včeraj popoldne povozil avto nekoga mesarja. Grošelj je dobil hude notranje poškodbe.

Najbolj resna nesreča pa se je pripetila danes popoldne 30 letnemu Venclju Poljanecu, stanovanemu v Starcu dvoru 28 pri Škofiji Loka. Poljanec je prakticiral pri industriju Heinricharju za kurjeva. Danes dopoldne je nalagal v peč. Med njegovim delom pa je živgnil iz peči velik plamen in mu vžgal obliko. Poljanec se je v trenutku spremenil v živo baklo. Dobil je hude opekline po vsem telesu, glavi, rokah in nogah. Vsega operečnega so ga prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

*

○ **Semesčani!** Dne 17. avgusta 1931 poteka 10 let, odkar je Nj. Vel. kralj Aleksander I. stopil na kraljevski prestol. Mestna občina ljubljanska bo slovensko praznovala ta jubilej ter se vrši v nedeljek 17. avgusta ob 11 dopoldne slavnostna seja občinskega sveta, po seji se pa izvrši svečano poslaganje temeljnega kamna za novo zavetišče za onemogle na prostoru za artiljerijsko vojašnico. Mestna občina bo ta dan razobesila na vseh mestnih poslopijih državne zastave. Vabim Vas, da okrasite ta dan vsa poslopja z državnimi zastavami. — Zupan dr. Dinko Puc.

○ **Tujsko-prometna razstava** v zvezzi z razstavo kmečkih proizvodov bo gotovo največja prireditve v ekviru letnega jesenskega ljubljanskega velesejma od 29. avgusta do 9. septembra. Razstava bo zavzemala večino razstavljenih prostorov ljubljanskega velesejma in ima namen, da vrši propagando za pridobitev tujev v Dravski banovini in da zbere materijal, ki bo služil za podobne bodoče razstave v inozemstvu. Razstava bo nazorno pokazala hotelski, zlasti pa gostilničarski obrat in bo podala sliko tujskega prometa in hotelske industrije. Obsegala bo več oddelkov, tako propagandni oddelki, higijensko-gostilničarskih obratov, demčemo umetnostno obrt, folkloristično razstavo, tiskarski in litografski oddelki, reklamne tiskovine in lepake, razstavo narodnih noš, historično razstavo in literaturo. V posebnem paviljonu pa bo razstava slovenskih mest in umetniška razstava pokrajinskih slik.

○ **Maturanti ljublj. učiteljije iz l. 1893.** so se v nedeljek zbrali v Ljubljani, da proslave 38 letnico svoje mature. Pobudo za ta sestanek je dal tovarš Zupančič, ki je tudi sklical že vse živeče sošolec v Ljubljani. Sešli so se: Baraga Janko, vpokojeni okr. šol. nadzornik z Bledu, Čuk Gojko, vpokoj. šol. upravitelj iz Dolskega, Rosenštajn, šol. uprav. v p. iz St. Jurja ob Taboru, Rostan Janko, fin. racun. nadsvetnik v p. iz Ljubljane, Schlenz Rudolf, šol. svetnik in prof. iz Innsbruka, Vidmar Tone, šol. uprav. v Catežu pod Zaplazom in Zupančič Jan, šol. uprav. v Preserju. Zadržan pa je bil Šabec Avgust iz Limbuša. Delni tovaršev pa spi že večno spanje. Na ljublj. pokopališču počivajo: učitelj Jakše, mestni učitelj

Jordan, višji poštni uradnik Lesjak, okr. šol. nadzornik Lavtičar, ravn. vzgajalšček Sadar Dolce in c. kr. finančni uradnik z Dunaja Vrhovec, Clemente je pokopan v Nevljah, Koželj v Vel. Poljanah, stotnik Bussbach in glasbenik Koch pa trohni na bojnih poljanah galicijih. Sestanek naših slavljevcov je posetil tudi banski šol. nadzornik g. Andr. Rape, ki je v lepem nagovoru pozdravil zbrane prosvetne delavce. Vrstilo se je še več govorov, ki so zbrane spominjali veselih, žalostnih pa tudi trpljenjopolnih dni. V nadi, da se čez dve leti, ob njih 40 letnici, v neznanjsnem številu zopet snidejo, so vrli možaki zaključili svoj lepi jubilej. Mi jih pa klíčemo: Ad multos annos!

○ **Promet z ljubljanskim tramvajem** še ni uglasjen. Marsikom se je že prizadjal nevoljo in kričico. Primerilo se mi je n. pr. to-le: Kupim pri Kmetu v Šiški vozni listek do garnizonske bolnišnice in se peljem do pošte, da tam prestopim na stare progo. Ker pa pri pošti ni voza od nikoder in bi moral nanj čakati na trolejbusu in v gneči se kdo ve kako dolgo, se podam ob progri naprej peš, da vstopim na prihodnji postaj, saj vozni listek velja eno uro. Pri Preseru nato res stopim na tramvaj z mirno vestjo in pokažem vozni listek.

— Kaj pravite, kakšen nauk mi je dal paragraf? Ta veljavni listek da ni veljavен; vožnja je res plačana. Listek je res pravilen, ima res veljavno še več kot pol ure, ali vse to ne pomaga nič. Ce hočem nadaljevati vožnjo, moram iti zopek pač nazaj do pošte, tam stopiti na tramvaj in se od tam peljati naprej, torej še enkrat tisto progo, ki jo že imam peš za seboj. Paragraf namreč pravi, da je pri pošti postaja za prestopanje Bil sem torej postavljen na cesto, šel pa nisem nazaj proti pošti, temveč naprej peš do svoje zadnje postaje in si shranil listek, za katerega mi tramvajska uprava ni nudila vožnje, čeprav sem jo bil plačel. Take birokratske okornosti odganjajo občinstvo, da se bo začelo voženje raje izogibati. Ako stopajo v ospredje okorni paragrafi, skovani v pisarni, in ne urejuje prometa stvarna potreba in zdrava logika, potem izgubi tramvaj svoj pravni namen in občinstvo ne bo imelo od njega koristi, blagajna tramvajske družbe pa tudi niso.

○ **Križanska moška kongregacija** opozarja in vabi svoje člane na družbeno proslavo Marijinega praznika 15. avgusta. Družbeno opravilo zjutraj in zvečer ob 6. Zjutraj med sv. mašo skupno obhajilo, zvečer po govoru darovanje za družine namene.

○ **Fantovski odsek Šentpeterskega prosvetnega društva** se udeleži v nedeljo celodnevnega sodelovanja tečaja v Grobljah. Vabim prav vse, da se v nedeljo zjutraj gotovo in pravočasno zberu na kolodvoru pri prvem kamniškem vlačku. Bog živi! — Br. Matija.

○ **Frančiškanska prosveta** priredi v nedeljo 18. avgusta izlet na Magdalensko goro pri Grosupljem. Odhod ob 12.45 z glavnega kolodvora. Po možnosti ogled Županove jame. Prijatelji in člani vključno vabljeni!

○ **Ob prikliki jesenske pokrajinske razstave** priredi Narodno gledališče s sodelovanjem in po iniciativi tujsko-prometnega urada par predstav, ki bodo za Ljubljano brezvroma novosti. Na sijajnem, preurejenem Kongresnem trgu pred Nuško cerkvijo se bo vprizoril Hofmannsthal-Zupančičev misterij »Siehernik«, na Terasah hotela Tivoli pa Fürsterjeva opera »Gorenjski slavček«. Ob vprizoritvi bo bodo vrâle v okvirju jesenskih slavnosti.

○ **Prenocisce za ljubljanski jesenski velesejem** in »Kraljevi tedenc«. Ker bo Ljubljana od 28. avgusta do 8. septembra 1931 preplačena s tujci, prosi stanovanjski odsek ljubljanskega velesejma, da se vsi oni, ki bi hoteli dati na razpolago sobe z eno ali večimi posteljami (tudi divani) zgiase v mestnem odpravniku (Mestni trg 27/III, v uradnih urah od 8 do 14. Meščanstvo se opozarja, da se bo rabilo več tisoč prenocišč, posebno v času od 5. do 8. septembra, ko pridejo udeležniki od blizu in daleč k odprtiju spomenika kralju Petru I. Osvoboditelju in drugim slavnostnim priredilim festival s pesvimi in godbenimi nastopi, Gorenjski slavček in Siehernik na prostem) na razstavo slovenskih mest, razstavo slov. turistike, Kmetijsko razstavo itd.

○ **Upravnistvo »Službenega lista«** se je presejlo iz Gradišča 4 v tiskarno »Merkur«, Gregorčičeva ulica 28, pritičje, levo.

○ **Knjižnica Delavske zbornice v Ljubljani** bo poslovala za stranke v sredo, četrtek in petek 19.—21. t. m. radi notranje preureditve. Ob 5 letnici svojega obstoja bo izdala tiskano poročilo, ki bo zanimivo za vsakega kulturnega delavca. Izšlo bo prihodnji teden.

○ **Izvajanje novih prometnih odredb.** Poročali smo že, da je policija sklenila strožje izvajanje policijskih predpisov in da se pošte, tiskarni, tiskarski in litografski oddelki, reklamne tiskovine in lepake, razstava narodnih noš, historično razstavo in literaturo. V posebnem paviljonu pa bo razstava slovenskih mest in umetniška razstava pokrajinskih slik.

○ **Maturanti ljublj. učiteljije iz l. 1893.** so se v nedeljek zbrali v Ljubljani, da proslave 38 letnico svoje mature. Pobudo za ta sestanek je dal tovarš Zupančič, ki je tudi sklical že vse živeče sošolec v Ljubljani. Sešli so se: Baraga Janko, vpokojeni okr. šol. nadzornik z Bledu, Čuk Gojko, vpokoj. šol. upravitelj iz Dolskega, Rosenštajn, šol. uprav. v p. iz St. Jurja ob Taboru, Rostan Janko, fin. racun. nadsvetnik v p. iz Ljubljane, Schlenz Rudolf, šol. svetnik in prof. iz Innsbruka, Vidmar Tone, šol. uprav. v Catežu pod Zaplazom in Zupančič Jan, šol. uprav. v Preserju. Zadržan pa je bil Šabec Avgust iz Limbuša. Delni tovaršev pa spi že večno spanje. Na ljublj. pokopališču počivajo: učitelj Jakše, mestni učitelj

Jordan, višji poštni uradnik Lesjak, okr. šol. nadzornik Lavtičar, ravn. vzgajalšček Sadar Dolce in c. kr. finančni uradnik z Dunaja Vrhovec, Clemente je pokopan v Nevljah, Koželj v Vel. Poljanah, stotnik Bussbach in glasbenik Koch pa trohni na bojnih poljanah galicijih. Sestanek naših slavljevcov je posetil tudi banski šol. nadzornik g. Andr. Rape, ki je v lepem nagovoru pozdravil zbrane prosvetne delavce. Vrstilo se je še več govorov, ki so zbrane spominjali veselih, žalostnih pa tudi trpljenjopolnih dni. V nadi, da se čez dve leti, ob njih 40 letnici, v neznanjsnem številu zopet snidejo, so vrli možaki zaključili svoj lepi jubilej. Mi jih pa klíčemo: Ad multos annos!

○ **Promet z ljubljanskim tramvajem** še ni uglasjen. Marsikom se je že prizadjal nevoljo in kričico. Primerilo se mi je n. pr. to-le: Kupim pri Kmetu v Šiški vozni listek do garnizonske bolnišnice in se peljem do pošte, da tam prestopim na stare progo. Ker pa pri pošti ni voza od nikoder in bi moral nanj čakati na trolejbusu in v gneči se kdo ve kako dolgo, se podam ob progri naprej peš, da vstopim na prihodnji postaj, saj vozni listek velja eno uro. Pri Preseru nato res stopim na tramvaj z mirno vestjo in pokažem vozni listek.

— Kaj pravite, kakšen nauk mi je dal paragraf? Ta veljavni listek da ni veljavny; vožnja je res plačana. Listek je res pravilen, ima res veljavno še več kot pol ure, ali vse to ne pomaga nič. Ce hočem nadaljevati vožnjo, moram iti zopek pač nazaj do pošte, tam stopiti na tramvaj in se od tam peljati naprej, torej še enkrat tisto progo, ki jo že imam peš za seboj. Paragraf namreč pravi, da je pri pošti postaja za prestopanje Bil sem torej postavljen na cesto, šel pa nisem nazaj proti pošti, temveč naprej peš do svoje zadnje postaje in si shranil listek, za katerega mi tramvajska uprava ni nudila vožnje, čeprav sem jo bil plačel. Take birokratske okornosti odganjajo občinstvo, da se bo začelo voženje raje izogibati. Ako stopajo v ospredje okorni paragrafi, skovani v pisarni, in ne urejuje prometa stvarna potreba in zdrava logika, potem izgubi tramvaj svoj pravni namen in občinstvo ne bo imelo od njega koristi, blagajna tramvajske družbe pa tudi niso.

○ **Promet z ljubljanskim tramvajem** še ni uglasjen. Marsikom se je že prizadjal nevoljo in kričico. Primerilo se mi je n. pr. to-le: Kupim pri Kmetu v Šiški vozni listek do garnizonske bolnišnice in se peljem do pošte, da tam prestopim na stare progo. Ker pa pri pošti ni voza od nikoder in bi moral nanj čakati na trolejbusu in v gneči se kdo ve kako dolgo, se podam ob progri naprej peš, da vstopim na prihodnji postaj, saj vozni listek velja eno uro. Pri Preseru nato res stopim na tramvaj z mirno vestjo in pokažem vozni listek.

— Kaj pravite, kakšen nauk mi je dal paragraf? Ta veljavni listek da ni veljavny; vožnja je res plačana. Listek je res pravilen, ima res veljavno še več kot pol ure, ali vse to ne pomaga nič. Ce hočem nadaljevati vožnjo, moram iti zopek pač nazaj do pošte, tam stopiti na tramvaj in se od tam peljati naprej, torej še enkrat tisto progo, ki jo že imam peš za seboj. Paragraf namreč pravi, da je pri pošti postaja za prestopanje Bil sem torej postavljen na cesto, šel pa nisem nazaj proti pošti, temveč naprej peš do svoje zadnje postaje in si shranil listek, za katerega mi tramvajska uprava ni nudila vožnje, čeprav sem jo bil plačel. Take birokratske okornosti odganjajo občinstvo, da se bo začelo voženje raje izogibati. Ako stopajo v ospredje okorni paragrafi, skovani v pisarni, in ne urejuje prometa stvarna potreba in zdrava logika, potem izgubi tramvaj svoj pravni namen in občinstvo ne bo imelo od njega koristi, blagajna tramvajske družbe pa tudi niso.

○ **Promet z ljubljanskim tramvajem** še ni uglasjen. Marsikom se je že prizadjal nevoljo in kričico. Primerilo se mi je n. pr. to-le: Kupim pri Kmetu v Šiški vozni listek do garnizonske bolnišnice in se peljem do pošte, da tam prestopim na stare progo. Ker pa pri pošti ni voza od nikoder in bi moral nanj čakati na trolejbusu in v gneči se kdo ve kako dolgo, se podam ob progri naprej peš, da vstopim na prihodnji postaj, saj vozni listek velja eno uro. Pri Preseru nato res stopim na tramvaj z mirno vestjo in pokažem vozni listek.

— Kaj pravite, kakšen nauk mi je dal paragraf? Ta veljavni listek da ni veljavny; vožnja je res plačana. Listek je res pravilen, ima res veljavno še več kot pol ure, ali vse to ne pomaga nič. Ce hočem nadaljevati vožnjo, moram iti zopek pač nazaj do pošte, tam stopiti na tramvaj in se od tam peljati naprej, torej še enkrat tisto progo, ki jo že imam peš za seboj. Paragraf namreč pravi, da je pri pošti postaja za prestopanje Bil sem torej postavljen na cesto, šel pa nisem nazaj proti pošti, temveč naprej peš do svoje zadnje postaje in si shranil listek, za katerega mi tramvajska uprava ni nudila vožnje, čeprav sem jo bil plačel. Take birokratske okornosti odganjajo občinstvo, da se bo začelo voženje raje izogibati. Ako stopajo v ospredje okorni paragrafi, skovani v pisarni, in ne urejuje prometa stvarna potreba in zdrava logika, potem izgubi tramvaj svoj pravni namen in občinstvo ne bo imelo od njega koristi, blagajna tramvajske družbe pa tudi niso.

janje policijsko prometnili odredb. Prva strožja kontrola, pri kateri sodelujejo tudi stražniki v civilu, se je pričela na trgu. Polscija je zapisala nad 30 neprivednih voznikov, povečani kolesarjev in mesarjev. Prvi so bili krivti, ker so se ob prepovedanju časa vozili po trgu, drugi pa zato, ker so puščali svoje mesarske vozove in vozičke na delu. Eta predstavitev je bila včeraj načrtovana, da bi bile poleg točne odredbe vendar enkrat napravile red v prometu po ljubljanskih cestah!

○ **Dvakrat okrnena.** Morda je bil en sam sat, morda pa sta bila dva, ki sta si izbrala v sredo za svojo žrtve branjevko Karelino Grdadolnikovo iz Hradeckega vase. Ko se je ta vrnil domov s trga, je spoz

Dnevna kronika

Koledar

Petak, 14. avgusta: Evzebij, spoznavalec; Anatolija, vdova.

Novi grobovi

† P. Blaunko Kavčič je umrl dne 31. julija v Žukagu po doljši bolezni. Rojen v Škofiji. Loka dne 17. maja 1874 je vstopil v franciškanski red dne 25. avgusta 1894, posvečen je bil 28. septembra 1890. Deloval je več let v Novem mestu kot ljudski učitelj in opravljal razne službe po drugih samostanah. Leta 1921 je odsel v Ameriko, kjer se je posvetil duhovniški službi otonotnih Slovencev. Bil je tako družben gospod, ljubil je naravo, zlasti živali in bil delaven tudi na literarnem polju. Njegove segave spise so Slovenci prav radi prebrali. R. I. P.

Osebne vesti

= Imenovanje in napredovanje. Za višjega vetera, pristava Centr. veter. bakt. zavoda v Belgradu je imenovan Ivan Kenda; iz 9. v 7. položajno skupino je napredoval Anton Velikonja, pomočnik manipulant pri drž. rudniku v Zabukovcu.

Ostale vesti

— Veliki šmaren — Brezje. Prosimo vladuno vse župne urade po Sloveniji, naj ljudem jasno določimo, da se sestane bivših vojakov vrši v soboto, 15. avgusta, začetek točno ob 10 na glavnem prostoru pred cerkvijo na Brezjah. Polovinčna vožnja velja od 14 do 20. avgusta za vse brez izjeme. Ne oddaje voznih listkov nikjer, izkaznice dobile pri odbornikih zveze na Brezjah. Tovariš-prijatelji, vsi na Brezje, da silskimo našega Maistra, da si spet krepko stisnemo roke in se okrepčani vrnemo v borbe življenja.

— Gospodarji in gospodinje! Opozorjam na J. Majdičeve knjige »Nasveti za hiso in dom«. Brez te izvrstne knjige naj ne bo nobena slovenska hiša. V njej najdeš vse nasvete in navodila, ki jih rabiš pri gospodinjstvu oziroma gospodarstvu. Tako se bavi z gospodinjstvom v hiši, z goščarstvom na polju, z vinogradništvo, živilino, čebelarstvom itd. Nudi mnogo receptov za dobra jedila in razpravlja o domaćem zdravljenju in negi telesa. Cena vsega izvoda je 30 Din, nevez 20 Din. Dobri se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

— Ilustracija št. 8 je pravkar izšla. Z bogato vsebino naših poletnih dni, sportnih prireditv, kopanjem in planjanju itd. itd. Vse berivo spremiščajo številne, izbrane slike. Ne bo Vam žal, če si številko nabavite. Dobite jo v vseki trgovini in knjigarni po 10 Din. Če lista se ne poznate, zahievajte od uprave številko na ogled. Ceoljetna naročnina znaša samo Din 100, ki jo morete plačati v obroku. Uprava revije »Illustracija«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6, L.

— Prepodokane knjige. Z ministrskim dekretom I. br. 25.019 od 1. avgusta 1931, je v naši državi prepovedano razširjanje knjige »Helyteljen Utakenc in A. Soviet 1930« iz založbe Genius Knadas, Budimpešta. — Z dekretom I. br. 25.229 od 2. avgusta pa razširjanje revije »Croatian Review — Hrvatska smotra«, ki izhaja v angleškem in hrvatskem jeziku v Filadelfiji.

Krka, V spomin 50 letnice smrti Jos. Jurčiča predčed pevski zbor na Krki igro »Domenec« nedeljo, dne 16. avgusta ob 3 popoldne. Pred igro bo počastitev našega rojaka s slavnostnim govorom. Del čistega dobička se pokloni Jurčičevemu bratu.

— Zveza za tujski promet v Ljubljani bo razstavila jeseni na ljubljanskem velesejmu, ki se bo vršil ob 29. avgusta do 9. septembra pregleeno karto slovenskih zdravilišč in letovišč z lučkami, relijef Dravske banovine in relijef Vinčarja, kartone z raznimi poučnimi stiski, vse material, ki ga je izdala Zveza od svojega začetka in kar ga je izdal z Putnik in umetniške slike naših krajev.

— Zrite redukcije TPD. Na članek, ki je izšel pod tem naslovom v »Slovenec« 11. avgusta, nam pošilja Trboveljski premogokopni družba naslednje pojasnilo: Delavec Janko Pavlič ni bil odpuščen, temveč mu je bila zakonito po službenem redu odpovedana služba proti 14 dnevnemu odpovednemu roku. Zaposten je bil Pavlič pri rudniku 6 in tričetrti leta, ne pa 15 let. Tudi mu rudnik ni vzel mladostnih let, ker je bil star 47 let in bil zaposten le zadnjih 6 let na našem rudniku, vendar ni prebil vse mladostna leta na rudniku. Tudi niso bili reducirani delaveci, ki so bili zaposeni na rudniku več kot 15 let; s 15 službenimi leti ni bil reduciran noben delavec. Bratovska skladnica ne more pripoznati po šestih službenih letih zdravemu delavcu pokojno in tudi ne, če je bil razlog izstopa iz službe redukcija. Odpravnine podjetja nikjer ne plačujejo in tudi naše podjetje jih ne izplačuje. Pavlič — neženjen — je bil reducirjan iz razloga, ker kot samski lažjo prenese odpoved službe nego oženjen delavec z neprekribjenimi otroci.

— Prevozne olajšave za potnike in blago, namenjeno na jesenski ljudljanski velesejem, ki se bo vršil letos ob 29. avgusta do 9. septembra, so dovolile sledčeče tuje države: Avstrija, Bolgarija, Čehoslovaška, Grška, Italija, Madjarska, Nemčija, Poljska in Romunija.

— Tovariši iz svetovne vojne! Kakor smo že včeraj sporočili, je polovica vojnega dovoljena vsem udeležencem našega tabora na Brezjah in to od 14. do 20. avgusta t. l. Kupiti pri odhodu celo karto in ne oddajte po nikomur. Na Brezjah pa dobiti potrdilo o udeležbi in s tem imate pravico do polovične vojnega. Na dan zborovanja 15. avgusta izide tudi prva številka našega glasila »Bojevnik«, ki se bo prodajal na Brezjah in v kolportaži po vseh večjih krajih Dravske banovine. Prosimo vse tovarische, da pridno segajo po njem! Tovariši! 15. avgust je naš dan, vse na Brezje in to ob vsakem vremenu! — Osrednji odbor »Zvezde Bojevnikov« Ljubljana.

— Prvi abiturienti kranjske gimnazije (letnik 1901), ki bi se vdeležili proslave 30 letnice mature koncem t. m. ali začetkom septembra v Kranju, se naprostojo, da sporoče svoje sedanje naslove tov. Ušlakarju Ivanu, javnemu notarju v Sevnici.

— Redek nebesni pojavi pri sv. Krištu nad Jesenicami, danes 12. avg. 1931, par minut po 7 zjutraj, je opazilo več oseb na vzhodnem nebu zelo zanimiv pojavi. Den in levo ob solncu se je videlo še po eno solnce, nad pravim solncem pa proti zenitu dve mavriči. Ena, bližja solncu, je bila manjša, druga pa precej velika. Čudno je bilo pri tem, da sta bili mavriči narobe obrnjeni, tako da sta kraka mavriča gledala navzgor. Priponmiti je treba, da ni dejevalo. Lepi pojavi se je nehal par minut po 8.

— Gasilnim društvom! Vsi bratska društva in posameznike, katerim smo poslali srečke za prodajo, prosimo, da nam do 15. t. m. pošljete denar za srečke; srečke, katere niso bile vrnjene do 5. t. m., smatramo za prodane in jih ne sprejemamo več nazaj. Žrebanje bo nepreklicno 15.

avgusta. Ker so ljudje tukaj splošno revni, je tudi društvo revno, in si ne more postaviti iz svojih sredstev prepotrebne gasilnega doma in si nabaviti druge prepotrebne stvari. Zato pričakujemo od bratskih društev, da nam bodo prisložila na pomoč. Ob enem vabimo vse gasilna društva in tudi posameznike, da se udeležijo žrebanja, in veselice, ki bo sledila po žrebanju. Tisti dan bo pri nas tudi farno žeganje ali zamenje. Ljudstvo pride od vseh strani, zlasti Hrvatov. Zvezze so ugodne, avtobus Ljubljana — Sisak gre iz Ljubljane ob 5 zjutraj, pride sem ob 9, nazaj gre ob 6 zvečer. Istotno vozi avtobus Kočevje — Brod na Kupi iz Kočevja ob pol 1 in pride sem ob 2 popoldne. — Gas. društvo v Fara-Vasi. — Odbor.

— Akademski klub gradbenikov v Ljubljani javlja prijavljenim udeležencem za ekskurzijo v Afriko, da vplačajo kavcijo Din 300 na klubove položnice do 20. t. m.

— Čebelarska razstava na jesenskem velesejmu v Ljubljani od 29. avgusta do 9. septembra t. l. Naši čebelarji bodo zopet razstavili svoje letošnje pridelke. Dana bo vsakemu prilika, ki cent uživanje medu, da se o pravem času oskrbi z medom. Ta del bo nudil tudi marsišaj poučnega, za kar se naši čebelarji najbolj zanimajo.

— G. Viktor Tratinč daje vladuno na znanje, da je v četrtek 13. avgusta otvoril novo preurejeno kavarno »Excelsior« na oglu trga Borze in Draskovičeve ulice ter se posebnikom Zagreba najopleje priporoča.

— Proti zaprtju in hemeroidom, motenju v želodcu in črevih, oteklini jetre in vranice, bolečinam v lumbu in kčetu, je krasno sredstvo naravna »Franz-Josef« grenčica, večkrat na dan zavžita. Zdravniške preizkušnje pri obolenjih spodnjih delov telesa so dograle, da učinkuje »Franz-Josef« voda zanesljivo razkrajoče in vselej milo odvajalno. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Celje

— Proslava 10letnice vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra I. ponedeljek 17. t. m. se vrši ob 8 zjutraj v župni cerkvi sv. Danijela slovensa sv. maša in Te Deum, katera se udeleže zastopniki oblastev. Ob pol 9 zvečer se vrši po mestnih ulicah bakljada čeleznarske godbe s sodelovanjem celjskih narodnih društev, od 9 do 10 zvečer bo na Krekovem trgu koncert čeleznarske godbe.

— Razglas mestnega načelstva. Hiane posestnike vabim, da v proslavo 10letnice vladarskega jubileja Nj. Vel. kralja Aleksandra I. v ponedeljek 17. t. m. razobesijo na svojih domovih državne zastave, kakor bo to tudi storila mestna občina — Mestni načelnik: dr. Alojzij Gorčičan.

— Dar mestne občine celjskim revežem. Da bodo tudi reveži veseli obhajali 10letnico vladanja kralja Aleksandra, bo mestno načelstvo v proslavo tega dogodka razdelilo med najbednejše prebivalce Celja 10.000 Din.

— Seja občinskega odbora občine Celje-okočica se vrši v nedeljo 16. t. m. ob 8 popoldne v dvorani občinske hiše na Bregu pod predsedstvom župana g. Alojzija Mihelčiča.

— Gasilske prireditev. Gasilno društvo na Lopati pri Celju ima v soboto, na praznik Marijinega vnebovzetja, slovensko blagoslovjanje novega gasilskega avtomobila, združeno z veliko vrino veselic. Ob 5 popoldne se vrši slovensko blagoslovjanje gasilskega avta, ki mu sledi govor župnega delegata o ponemu gasilstva. Po končanem oficijelnem delu prireditev se prične veselica z bogatim sporedom, katera čisti dobiček je namenjen nabaviti gasilskega orodja. — Isti dan popoldne ob 2 ima gasilno društvo v Gaberiju pri Celju gasilsko vajo s kompletnim orodjem, ob 3 pa se prične velika gasilska veselica v gostilni Vobner na Spodnji Hudinji. Čisti dobiček je namenjen za nabavo novega gasilskega orodja. Z ozirom na človekoljubni namen gasilskih društev se obe prirediti najopleje priporočata.

— Razglas mestne občine. Na podlagi sklepa občinskega sveta začne instalacijsko podjetje Franjo Dolžan v prihodnjih dneh z montiranjem hišnih posnetnikov, da se vrši instalacija čim hitrej in nemoteno, se vabijo hišni posnetniki, da instalacijska osobja ne ovirajo pri delu, temveč ga podpirajo po možnosti. Predvsem naj dajo hišni posnetniki očitati vse dohode do mesi, kjer je vpeljan v poslopje glavnega vodovoda, kakor tudi vse mesta, kjer bodo napravljeni jaški za števce. Osobje, ki je za vrhovite instalacijske del upravljeno, se bo izkazalo z posebnimi legitimacijami, ki jih bo izdal mestno načelstvo.

— Izgube in najdbe. Izgubil se je v tork 11. t. m. na Kraljevici Petra ceuti ob hiši dr. Kunisa do Prešernove ulice čun, čipkast pled, približno 3 m dolg, v vrednosti 300 Din. — Nasla se je isti dan sesalka za bencin nekje v mestu. Dobri se pri predstojništvu mestne policije.

— Smrtna kosa. V sredo 12. t. m. je v javni bolnišnici umrl Horjak Matevž, občinski revež iz Rimskih toplic, star 88 let. Isti dan je umrl tudi v bolnišnici Geršek Ivan, 46letni delavec iz Teharja pri Celju. Naj počivata v miru!

Ptuj

— Odkritje gotovih fresk v Minoritskem samostanu v Ptuju. Že lansko leto so delavci našli pri restavratorskih delih v minoritskem samostanu sledove starinskih fresk in ostanke kamnitenega gotovih baldahinov. Ko letos ravnokar obnavljajo notranjčino minoritske cerkve, se je pričakala za levim oltarjem v sredini ladji nad vse pričakovane dobro ohranjenja gotovih fresk, ki predstavljajo Kristusa, ki nosi na glavi nekako karolinško krono. Zvezličar je v krogu nekaterih oseb z dolgimi haljami, ki predstavljajo najbrž njegove učence. Za njimi je videti veliko cerkev, ki jo krasi stolp z obsežno kupolo. Ves prizor je obkrožen z nekimi baldahinom. Posebno živahnova v svojih barvah je ta gotovih freska iz prve polovice XIII. stoletja, ki spada brez dvoma med najstarejše na Slovenskem. Banski konzervator g. dr. Strelc osebno odkriva znamenito fresko in pričakoval je v nekoliko dneh se večjih presenečenj. Tako je mesto Ptuj v kratki dobi pridobil še poleg fresk v nekdanjem dominikanskem samostanu, sedanjem muzeju, nov znamenit spomenik slikarske umetnosti na naših domačih tleh.

Mozirje

— Dela na banovinski cesti hitro napredujejo. Tudi naši trgi boče bili napreden. Zato bomo odstranili staro trbo lipo, starinsko kapelico, vodnjak in tehnico, samo da bo prostora za banovinsko cesto. Prostora bi že bilo, a cesta bi ne bila ravna — in to je tisto. — Gospod Majorhel je zgradil novo moderno kegljišče. Sedaj imamo že dvoje novih kegljišč in tako bomo lahko prišli vse na vrsto. Tudi krgljanje je sport.

Konice

Na nedeljski proslavi desetletnice vladanja Nj. Vel. kralja bo nastopil pomnožen pevski zbor prvič pod vodstvom novega zborovnega vodje g. Ludovika Sosiča. Na sprednu so domoljubne pesmi. Prav tako nastopi prvič pod njegovim vodstvom državni orkester s prav pestrim orkestralnim točkami. Nadalje so na sprednu deklamacije in lepa zgodovinska igra »Zakleti grad«, ki jo režira neuromni predstojnik Kat, izobr. društva g. Jože Šarlah. Večerne vaje v Katol. društvenem domu kažejo, da bo prireditev na visku in bo nudila obiskovalcem res lep užitek ter obudila v njihovih srečih topla domoljubna čuvstva. Vabljeni tudi okoličani.

Salezijanski bogoslovci so te dni obiskali nas kraj. Ogledali so si zanimive razvaline nekdaj slovčega kartuzijanskega samostana in se divili lepotom, ki jih nudi izletnikom na prirodni krasotah bogata konjiška okolica. Pomudili so se tudi na domu g. dr. Jožeta Kuka, ki je sam duhovnik salezijanske družbe, in tam obhajali obletnico njegove primicije. V veselju razpoloženju so se nato vrnili v svojo počitniško kolonijo k Sv. Vidu na Planini, kjer preživljajo svoje počitnice.

Nova kolonija hrvatskih dijakov je nedavno prispevala k nam na letovišče. Nastanili so se v sori. Dijakinje pa so se zopet vrnila nazaj.

Slovenjgradeč

S klobasami se je zastrupila ga. Vrunč, soproga tukajšnjega urarja. Pretekel petek je šla na obisk k svoji sorodnici v Smartno, katera ji je med drugim postregla tudi s klobasami, kupljени pri nekem mesaru, po katerih je nastopilo zastrupljenje. Ker je ga Vrunč iskala hitro zdravniške pomoči, se je bolezensko stanje že obračalo na bolje. Zelimo ji skorajnjega okrevanja.

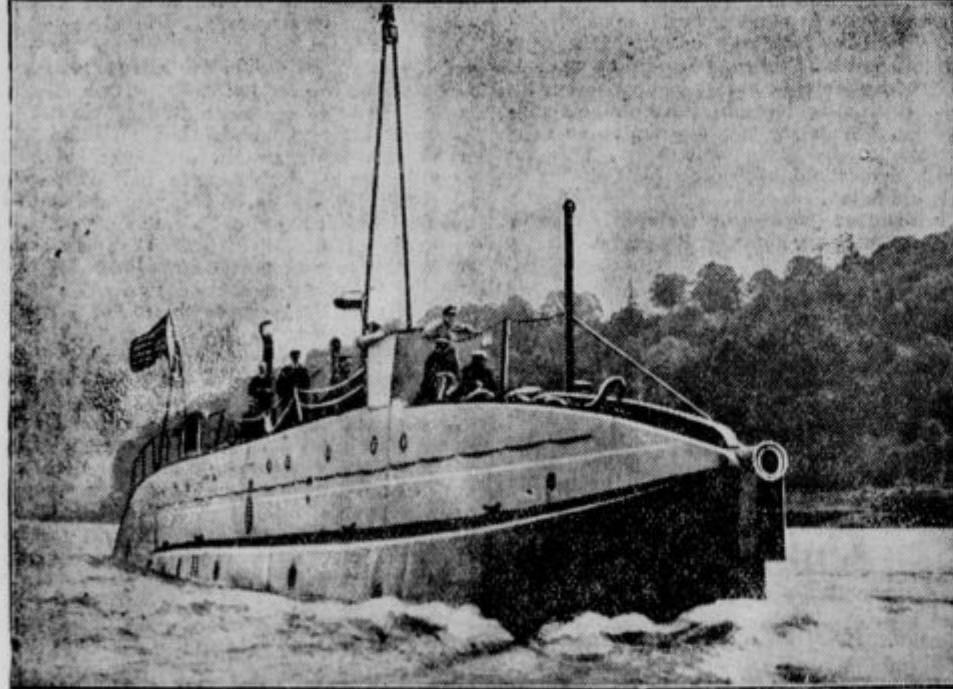
Ljutomer

Deselešnični nastop vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra I. proslavlja naše mesto v soboto in v nedeljo. V soboto zvečer slovenski obhod po mestu z bakljado in mestno godbo. Po obhodu slavnostni govor z balkona okrajnega načelstva. V nedeljo, 16. t. m. se udeleže zastopniki občine in društev in ostalo občinstvo slovenske službe božje ob 8. v mestni župni cerkvi. Po službi božje se poklonijo zastopnik občine in društva na okrajnem načelstvu. Meščani se vabijo, da okrase v soboto, 15. t. m., proti večerji hise z državnimi zastavami, zvečer pa razsvetljenje okna.

Organizacija gasilstva menda nikjer ni tako razvita, kakor na Murskem polju. Že skoraj vsak ima svoje gas

Skrkljiči v kemiji

V naravi je cela vrsta snovi, ki morejo, dasi po količini silno neznačne, povzročiti ogromne učinke. To so pravi skrkljiči (škrati) kemije, a znanost jih označuje z imenom katalizatorjev. So to snovi, ki so pri nekih kemičnih procesih nujno potrebne, ki pa ostanejo pri tem same popolnoma neizpremenjene. Zivila morajo vsebovati nevidno majhne množine tistih tajinstvenih vitaminov, brez katerih so vse kalorije, vsa hravost za telo popolnoma brez vrednosti.

>Nautilus< ob startu iz Tromsøe-ja. - Po zadnjih vesteh >Nautilus< ni prisel daleč, ker so se mu v tretje pokvarili motorji in je sedaj igrača morskih valov.

Kipenje, ki igra v človeški prehrani znatno vlogo in na katerem temelje mnoge velike industrije, se vrši le pod učinkom tako imenovanih enzymov, ki nastopajo v nedoumljivo majhnih količinah, katerih delo pa osvobjuje fantastične množine energije in jih sili, da služijo človeku.

Bil je velik dogodek, ko je Pasteur pred 74. leti spoznal, da povzročajo kipenje vedno le mikroskopično majhne živi, stoječe po

na jagodah se že prej naselijo gliche, ki izpreminjajo potem grozdni sladkor v alkohol; dalje pri zelo zapletenem proizvajajanju piva, kjer kvas slednjič tudi izpremina sladkor in temu podobne vmesne snovi v alkohol — podobno kakor pri kuhanju špirita, ki daje poleg sprita tudi kaliž, ki je izvrstno krmilo za živino. Neka druga glica izpremina sprit alkoholnih piča v octovo kislini; bakterije mlečne kislina in druge živi igrajo nenadomestljivo vlogo pri kisanju zelenjave in drugih kuhinj.

Kakšno ogromno nalogo opravljajo gliche v sodobnem gospodarstvu. Bomo pojimili, ako omenimo le nekatere industrije,

nesti v službi kakve industrije odnosno se neizmerno hitro razmučuje, ako hoče imeti človek čiste kulture ali kvass. Mala glica je zelo požrešna in pogolta mnogo več nego potrebuje; kvaska glica potrebuje n. pr. za zgradbo svojega majhnega telesa samo 2 odstotka presnutega sladkorja, pač pa rabi ogljikovo kislino, ki nastaja pri kipenju ostalih 98 odstotkov, za splakovanje in gibanje. Redno se da pitati z dušikom in fosforjevo kislino, da se celo — prav kakor kisove bakterije — namesto z beljakovino umetno hraniti z amoniakovimi solmi; njeno delovanje moremo različnimi dražili pospešiti — kakor n. pr. s hmeljovo grenčico pri proizvajjanju piva. Iz brezovega soka so odgojili celo »maščobno gliche«, ki iz sladkorne raztopine, s katero se hrani, in iz kisika, ki se nahaja v zraku, tvori dodatno maščobo, in sicer do 50% svoje telesne teže. Druge maščobe tvoreče gliche in kvaskovi izpreminjajo celo alkohol v maščobo — čisto tako kakor človeško telo! V resnici — človek se je naučil vežbati nevidno majhne gliche kakor kako domačo žival.

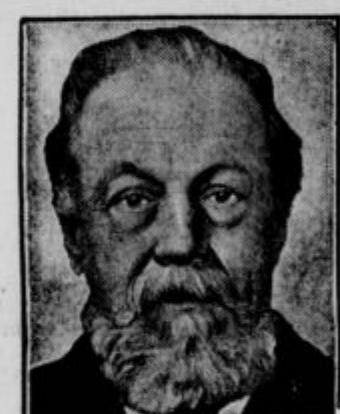
Kakšno ogromno nalogo opravljajo gliche v sodobnem gospodarstvu. Bomo pojimili, ako omenimo le nekatere industrije,

Jimmy Walker (na sredi), newyorški višji župan, je prišel na oddih v Nemčijo. Levo: generalni ravnatelj Severnonemškega Lloyda Heineken, desno svetovni mojster Maks Schmeling.

Nemški katoliški shod v radiu

Letos se vrši veliki nemški katoliški shod od 26. do 30. t. m. v Nürnbergu. Vse glavne slavnostne točke sporeda bodo razširili po radiu. Sem spada predvsem slavnostni koncert v spomin 700 letnice sv. Elizabete, na katerem bodo izvajali veliki Lisztov oratorij »Legenda sv. Elizabete«. Potem bo povzeli radio veliko slovesno službo božjo dne 30. avgusta, pri kateri bo pridigal bambergški nadškof dr. Jakob v. Hauck, sv. mašpa bo daroval papeški nuncij Vasallo di Torregrossa. Za uvod bodo zvonili zvonovi, donele orgle in pel bo poseben pevski zbor. Ti točki bodo sprejele vse nemške radio-postaje, zaključno zborovanje pa se bo omejilo na Bavarsko. Sklepni govor bo imel predsednik o predmetu: »Kristjan v socijalnih stiskah sedanjega časa«.

Prof. dr. Reinhard Wettstein, podpredsednik dunajske akademije za znanost, ki je te dni umrl v starosti 68 let.

Za kulisami radia

Nemški Rundfunk je zadnjič priredil — mačji večer. V pesmih, smešnicah in anekdotah so proslavljali mačko. Nazadnje se je neka gledališka igralka pogovarjala z znano mačjo slikarico in jo izpravevala o njenih mačjih modelih — slikarica je imela svojo muco v naročju. To je res krasna žival angorskoga plemena. S svojo gospodarico se zna »pogovarjati« — mijavku tiho in glasno. Igralka muco nekaj vpraša. Toda bodisi, da je žival motila nenavadna okolica, grozeči mikrofon, grozljiva tišina — ali pa je bila po sredini samo primadonska muhavost: muca se na noben način ni dalaagniti do tega, da bi bila odpri gobek. Oddajni vodja je postal vznemirjen, slikarica je bila zadregi, muca vedno bolj nedostopna, navzoči nestrenni. Slikarica je začela žival kar najslajše prigovarjati, vse je napelo ušesa, toda muca je trdovratno molčala. Tedaj je oddajni vodja posegel po zadnjem sredstvu in muco z vso nežnostjo in obzirnostjo včipnil v koketno zavihani rep. Muca je bila v dno duše zadeata, nekaj junaškega jo je prevzelo — in molčala je kakor riba. Ko tudi ponovno dobrotno prigovarjanje in ščipanje ni nič zaledlo, je oddajni vodja rešil položaj s tem, da je sam dvakrat zamijavkal v mikrofon, in to takim enitno, da tudi muca točje ne bi bila mogla.

Berinska policija -čisti Liebknechtov dom v Berlinu. - Odstranila je vse propagandistične plakate in dom zasedla.

Podgane objedle dojenčka

Clovek ne bi verjel, da so mogoče v mestu, kakov je Milan, tako nezaslišane stanovanjske razmere, kakov priča naslednji dogodek: Mestni cestni pometač Dragoni stanuje s svojo ženo in tremi otroci v pritličnem stanovanju, ki je prej brlog nego človeško bivališče. V stanovanju je toliko velikanskih podgan, da jih je uvel Dragoni eno samo noč osemnajst v past! Prosil je gospodarja, naj da zazidati vsaj največje luknje po zidovih, kjer se koti podgana nesnaga, toda zman. Ker je Dragoni ponoči v službi, je samo žena ponoči pri otrocih. Vedno sta se bala, da se podgane ne bi lotile najmanjšega otroka — dojenčka v zibelji. Pred par dnevi se je pomeneteva žena zbudila pol ure po polnoči in se kakor vselej ozrla v zibelko. Opazila je pri otroku nekaj črnega in skočila kvišku: bila je velika podgana, ki je otroku že obzrla na levi ročici tri prste skoraj do kosti. Dete so sprejeli v bolnišnico, mater je vzela pod streho neka soseda, oče je pa stal v starem brlogu in si prinesel vanj velikega mačka.

Nedeljski ribič ujame ribo in si dle presenečen: »Nu, lepa reč — kako naj sedaj prepričam ženo, da sem jo res ujel in ne kupil?«

Princezinja Marija Savojska v italijanski narodni noši. V krogu njen zaročenec Oton Habsburški. Poroka bo baje 18. t. m.

liko pa so znanstveniki že ugotovili, da so enzymi v tesnem sorodstvu z rdečim barvilm krv in zelenim klorofilom rastlin. Kemično delo teh dveh snovi je podlaga presnavljanju v skoraj vseh živalskih in rastlinskih telesih. Tu je znanost na sledi najzapeljenejšemu delu, zadnjim osnovnim mislim narave!

Pri vsakem kipenju so na delu živi. Tako pri tisočletju starem kvašenju kruha s kvassom; pri proizvajjanju vina iz grozdja —

tudi po zraku; treba jim je določene prehrane, predvsem beljakovine in soli, občutljive so za strupe, okuženje, kislino; potrebuje jim je določena temperatura in trajno gibanje, ki ga dosezajo s pomočjo majcenih bicev na malih telesih ali s pomočjo plinov, ki se tvorijo pri kipenju in vro kvišku — ali pa jih mešamo z umetnimi napravami, kjer naravna sredstva ne zadoščajo.

Samo če so izpolnjeni vsi živiljeni po-

Snovanje lesnih kartelov

Da bi ublažili hudo lesno krizo, o kateri se ždi, da je dosegla vrhunec, so lesni proizvajalci izvozni pričeli pripravljati temelje lesnih kartelom, h katerim naj bi pristopili lesni interesenti. Na občnem zboru Društva za domačo gozdno industrijo na Sušaku je bila sprejet resolucija, naj se takoj osnuje na Sušaku takšen kartel, ki naj bi potem pristopil k bosanskiemu lesnemu kartelu v Sarajevu. Priprave za ta kartel so že dalj faza v teku. Z zborovanja Društva industrijev in trgovcev z lesom, ki se je vrnilo v soboto v Sarajevo, je bila odprtjava ministrstvo šum in rudnikov g. dr. Šibeniku brzjavko, v kateri društvo ugotavlja, da samo takojšnjih rešitev vprašanja lesnega kartela lahko ublaži sedanj položaj, ki se edenčno bolj slabša. Zborovalci prosijo ministrstvo, naj čimprej reši to vprašanje ter vprašanje omejitve sekanja gozdov in znižanja železniške voznine za izvoz lesa. Potrebna je kreplja organizacija, ki edina more zajeziti nadaljnje padanje cen. Kartel naj bi postavil minimalne cene za prodajo lesa v državi. Na občnem zboru Društva za domačo gozdno industrijo na Sušaku je tajnik g. Ivo Bradotič v svojem poročilu podal naslednje ugotovitev: »Menim ko so z ene strani sovjetski dumping, polon romunskega kartela za mleki les, dalje nasičenost severnofrškega tržišča, negotove politične razmere v Španiji in z njimi v zvezi slab položaj pezetne ter končno nesolidnost posameznih italijskih tržišč.«

Krizna našega vinogradništva

Z nekaterimi tečkami zadnje objave, ki jo je pribělo naše, za dobrobit vinogradništva v Slovencu od 7. l. m., se žal ne morem strinjati in zato mi naj bo dovoljeno kot staremu vinogradniku in zadružnemu delavcu na tem polju nekaj pribora, misleč, da bi morda koristile stvari ali dale vsoj povod za razčiščenje nazrov. Ne morem nameč pridržiti izjavi:

1. da bi bile sicer produktivne zadruge edini pravilni izhod iz sedanje vinske krize, da pa se v zadružništvu ne more stacili skoraj nobenih upor, ker jih prispevki iz javnih blagajn dovoljno ne podpirajo, same pa tudi ne morejo plačati 1.25 din od trsa, kot prispevki za potrebn objekti v svetu zadružne predelave in vnovčenja trsnih proizvodov;

2. da z odpredajo svežega grozja ne moremo bistveno vplivati na razmere v banovini in da nimamo tudi priprav za transport tega grozja; da bi bila deloma v hitro učinkovita odpomoč vinogradnikom v dovoljenju, da si vsak zasebnik v razmerju družinskih članov kupi direktno od vinogradnika trošarine prosto vino ali mošt.

V naši banovini imamo že nad deset dobro opremljenih zadrg s svojo centralo, ki so dobro opredeljene in razpolagajo tudi z vinsko posodo v zadostni meri. Ako bi se te zadruge primerno organizirale, bi prav lahko ustrezale vsem zahtevam prvega razvoja v smislu resolucije vinogradniškega društva, naj bi davčna uprava dovelila, da si vsak zasebnik v razmerju družinskih članov kupi neposredno od vinogradnika trošarine prosto vino ali mošt.

V zadružništvu bi morda stavili največje nade, vsaj so bile tudi pri ustanavljanju prvih hraničnic in posojilnic z njihovimi centralami vred prva in dosedaj skoraj celina podpora produktivnih kmetijskih zadrug. Ne zavzimo torej zadružne ideje tudi na tem polju, tempak prošimo banovino in državo za krepol pombe iz njihovih trošarskih dohodkov na vino, ki znaša letno nad 1 milijardo dinarjev. Pred leto je prisa filoksera v gozd, na trsi; danes pa gospodari v kleci. Z državnim pomočjo smo se rešili prve, da smo zašli v drugo. Upam, da se bomo s požrtvovanjem delom in s posojico države resili tudi druge krize.

Predaja svežega grozja pri naši že ni vpletana. Toda začeti bo treba, ker je gotovo, da bo tudi ona pomagala tajšati vinski krizi in četudi bi prodali samo one množične nemizne vrsti, ki jih imamo za sedaj že na razpolago.

R. Košar, viničar.

Obiranje hmelja

V Savinjski dolini se je ta teden začelo že splošno obiranje hmelja in to se je zgodilo mnogo prej, kakor so hmeljarji prvotno pričakovali. Kakor poroča Slovenski hmeljarji, so hmeljarji odločeni obirati le prvotno blago, vse manj vredno pa pustiti neobranljivo, ker itak nima izgleda na prodajo. Tako bo letošnji pridelek prvovrstven in zlasti v barvi brezhiben. Gleda množine bo sicer zaostajal za lanskim, gleda hmeljosti pa bo boljši, ker je savinjski golding letos izredno bogat na lupulinu in prvovrstni aromi. Kupčije zaenkrat še ni nobene, vendar pa je nekaj inozemskih kupcev že prišlo v naše kraje. — Kakor je >Slovenec< že poročal, je letos na Češkoslovaškem letina zelo dobrin in boljšin od lanske. V Nemčiji pa bo pridelek približno od lanskega, vendar računajo, da bo kljub neugodnemu vremenu hmelj blaga prav dobra. Na Češkoslovaškem notira hmelj 1930 3 do 6 din za kilogram, v Nemčiji 4 do 5. — Splošno računajo, da bo letošnji svetovni pridelek znašal okoli 600.000 stotov, to je okoli 1000 stotov manj kakor lanski.

Borza

Dne 13. avgusta 1931.

Denar

Amsterdam 2276.20—2288.04, Bruselj 786.64—789, Curih 1101.75—1105.05, Dunaj 733.79—796.19, London 274.39—275.21, Newyork 5638.18—5655.18, Pariz 221.34—222, Praga 167.47, Trst 295.37—296.27.

Zagreb, Amsterdam 2276.20—2288.04, Dunaj 793.79—796.19, Bruselj 786.64—789, London 274.39—275.21, Milan 295.37—296.27, Newyork kabel 5649.19—5666.19, Newyork ček 5638.18—5655.18, Pariz 221.34—222, Praga 167.24—167.74, Curih 1101.75—1105.05.

Skupni promet brez kompenzacij 5 milij.

Belgrad, Amsterdam 2276.20—2288.04, Bruselj 786.64—789, Curih 1102.75—1105.05, Dunaj 733.79—796.19, London 274.39—275.21, Newyork 5638.18—5655.18, Pariz 221.34—222, Praga 167.24—167.74, Trst 295.37—296.27.

Curih, Belgrad 9.07, Pariz 20.09, London 24.07, Newyork 512.75, Bruselj 71.40, Milan 26.815, Madrid 41.25, Amsterdam 206.65, Dunaj 72.05, Stockholm 137.15, Oslo 137.10, Kopenhagen 137.10, Sofija 3.71, Praga 15.18, Varsava 57.40, Budimpešta 90.025, Atene 6.65, Carigrad 2.43, Buka-reška 3.0475, Helsingfors 12.90, Buenos-Aires 146.50.

Vrednostni papirji

Jubljana, Celjska 150 den, Lj. kred. 120 d, Pratečiona 950 den, Kred. zavod 195, Veve 120 den, Stavbna 45, Ruže 125, 8% Bler. pos. 82, 7% Bler. pos. 72.

goveev izvali krizo, smo mi zelo malo napravili, da bi te udarce pri nas odbili in da bi malim priznajalcem pomagali iz stiske: razni ukrepi, ki so bili storjeni, niso prinesli učinkovite koristi, na drugi strani so industrije zgubili svoje prometne kapitale ter morajo zdaj plačevati bankam za kreditne izredno visoke obresti.

Naši lesni konkurenčni. Kakor znano je izvoz jugoslovanskega lesa od leta 1928, pricel padati in sicer se je zgodilo to prav v tem času, ko se je pojavil na italijanskem trgu rusk les v večjih količinah. Statistični podatki kažejo, da je Jugoslavija v letu 1928, izvozila v Italijo 758.125 ton lesa, leta 1929, 714.508, leta 1930, pa 637.805. Rusija je leta 1928, izvozila v Italijo 2.436 ton lesa, leta 1929, pa 29.699 in leta 1930, 56.279 ton lesa. Od leta 1923, do 1927, je izvoz jugoslovanskega lesa v Italijo narasel in je znašal l. 1925, 666.090, naslednje leto 778.125 in v letu 1927, 821.279 ton lesa. Avstrija je v letu 1928, izvozila v Italijo 523.752 ton lesa, leta 1929, 627.459 in leta 1930, 584.010 ton lesa. Od leta 1928 načrtata tudi romunski izvoz lesa v Italijo; v tem času je znašal 50.775, leta 1929, 65.168 in leta 1930, 65.607. Tudi nemški izvoz je v tem času nekoliko načratal. Raste tudi uvoz iz Združenih držav, ki je znašal leta 1928, 120.515, leta 1929, 116.477, leta 1930, pa 131.866 ton lesa.

Zagreb, Drž. pap.: 7% Invest. pos. 76—78 (77), agrarji 43—45.50, vojna škoda ar. 303.50—365 (362), kasa 303.50—365, 9. 305 den., 10. 367 den., 12. 371—372 (360.50, 370), 8% Bler. pos. 80—81 (80, 81), 7% Bler. pos. 70.50—71 (71, 72), 7% pos. Drž. hip. banke —, 6% begl. obv. 59—60.50. Bančne delnice: Ravne gora 60 den., Hrvatska 50 den., Polje 58.50—55, Kredilina 121—126, Union 150—155 (150), Jug 67—68 (67), Lj. kred. 120 d, Medjunarodna 68 den., Obrtina 36 den., Prasiedlja 957.50—965, Srbska 190—192, Žemaljska 117—118 (120, 118, 117, 118). Industrijske delnice: Nar. sum. 25 den., Gutmann 115—125, Slavonija 200 den., Danica 65—70, Pivara Sar. 200 den., Drava 220 den., Šečerana Osjek 220—224, Osj. ljev. 210 den., Brod. vag. 50 bl., Union 65 bl., Življe 120 d, Išis 30—40 (30), Ragusea 300—330, Oceania 190 den., Jadr. piv. 520 bl., Trboveljska 225—227.50. Belgrad, Narodna banka 6000, 7% inv. pos. 80, agrarji 44—46 (45, 125.000 nom.), vojna škoda 359—360 (359), ult. avg. 359—360 (358, 10 kom.), sept. 360 (200 kom.), dec. 368—369 (368, 2000 komadov), 6% begl. obv. 62 (10.000 nom.), 8% Bler. pos. 81, 7% Bler. pos. 78 (1000 dol.).

Notacije državnih hipopirjev in inozemstvu: London: 7% Bler. pos. 67—68, Newyork: 8% Bler. pos. 72—75, 7% Bler. pos. 66.50—67.50. Dunaj: Podon-savska-istrian. 91.25, Wiener Bankverein 14, Escampagne 148, Življe 78.20, Union 17.30, Aussiger Chemische 108.85, Mundus 77.50, Alpine 18.10, Trboveljska 28.90.

Zitni trg

Novi Sad, Oves bač. sr., slav. 125—130, kruza bač. okolici Šombor 97—98, ban. 92.50—95. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: 9 vagonov pšenice, 15 vagonov koruze, 6 vagonov moke. Tendenci neizpremenjena.

Budimpešta, Tendenca mirna. Promet srednji. Pšenica dec. 11.95—12.05, zaklj. 11.95—11.97, marec 13.32—13.37, zaklj. 13.17—13.20, rž dec. 10.90—10.95, marec 12—12.10, zaklj. 12—12.02, kruza maj 13.70—13.73, zakljueček 13.54—13.58.

Cene debelih svinj rastejo. Zadnje dni je v Štremu veliko povpraševanje po debelih svinjah, in to s strani domačih trgovcev, kakor tudi inozemcev. Na zadnjem sejmu je bilo prodanih zelo mnogo debelih svinj za izvoz, med tem ko je bil trg s subimi svinjami precej mrtev. Odpravljenih je bilo okoli 15 vagonov svinj, in sicer v Zagreb, Belgrad, Ljubljano, na Dunaj in v Gradec. Debele svinje so se držale od 8 do 15 din kg žive teže.

Zitne cene v Nemčiji vrste. Ceprav se na svetovnem trgu žita opazno silno nazadovanje cen, so se v Nemčiji v zadnjem času cene vseh vrst žita, to je pšenice, rži, ovsu in ječmena, učvrstile. Na trgu vlada veliko pomanjkanje žita in mlinski podjetniki tožijo, da si ga ne morejo nabaviti v zadostnih količinah. Učvrstitev cen, ki po zatrdilu strokovnjakov ni samo trenutna, se splošno pripisuje poljedelski politiki nemške vlade, ki je s strokopotezno izvedeno finančirajo žetve zavrljene običajna naval žita na trg v času žetve. Vlada je družbi za trgovino z žitom in drugim podobnim podjetjem dovolila krediti v skupnem znesku 300 milijonov mark pa obrestih, ki so za 6 odstotkov nižje, kakor običajna diskontna mera. Pšenica notira RM 7, rž 9—10, ovs 3—4. — Splošno je žetev zadovoljiva. Pšenice bodo Nemci pridelali okoli 4.5 milijonov ton (jan. 3.7), ječmena 3.1 (2.9), ovs 6.6 (5.7) in rži 7.2 milijonov ton (lanski pridelek je bil višji in je znašal 7.7, ker je bila z ržjo posejana ploskev večja). Presežek pšenice znaša okoli 900.000 ton, to se pravi, da letošnja proizvodnja prekaša za to število nemški konsum pšenice. Ta pšenica je namenjena izvozu. Kljub temu Nemčija sama uvaža tujo pšenico, ki po kakovosti prekaša domači pridelek.

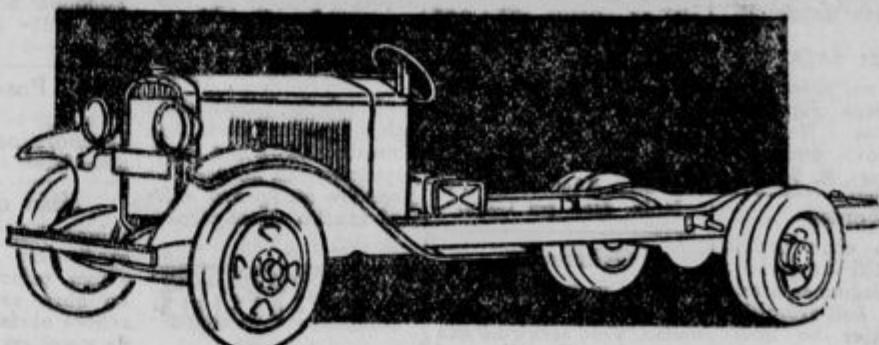
Italijani kupujejo naša podjetja. Tovorno za predelavo volne v Žemunu, ki je bila do sile last Živojina Vukovića, je presla v italijanske roke. Kupila sta jo dva italijanska industrije iz Bielle v Severni Italiji. Tovarno je bila vpisana v trgovski register pod naslovom Fabrika manufakture Vuković d. s. c. j. s sedežem v Ljubljani in s tovarno v Žemunu. Italijani so tovarno razširili in opremili z novimi stroji.

Kam gre jugoslov. vino. V juliju se je iz domovske in moravske banovine izvozilo 6.227.40 hl vina, in sicer 5.207.70 v Italijo, 457 v Češkoslovaško, 442.05 v Avstrijo in 120.65 hl vina v Švico. — V mesecu juliju je Jugoslavija izvozila v Avstrijo 4.000 hl vina, to je 700 hl več, kakor lanskos leto. Največ vina je v Avstrijo uvozila v tem mesecu Italija in sicer 13.500 hektolitrov, kar predstavlja polovico vsega uvoza (28.500 hl). — Francija kupuje še dalje več vina v Italiji. Ta je namreč izvozila v Francijo leta 1928, 18.000 hl, leta 1929, 14.500 in leta 1930 14.500 hl vina. Zanimivo je, da Italija in Francija, ki sta po količini proizvodnje vina prvi na svetu, sami kupujeta vino in inozemstvu; tako Italija kupuje vino pri nas, Francija pa v Italiji. Iz tega je razvidno, da države z bolj razvitim vinogradništvom in z boljšo opremljeno vinski obrtjo kupujejo vina v državah z manj razvito vinski tehniko, da jih potem predelajo in pri tem zaslužijo lepo deharje.

Z ustavovitvijo zadružnat mlekarne se že dalj časa bavi tukajšnji okrajski kmetijski odbor. Ker je tukaj mleka dovolj na razpolago, bi mlekarne ozroma zadružna prav dobro uspevala. Od začetka, dokler bi zadružna ne bila upeljana, bi lahko dobivala do 1001 mleka na dan, pozneje pa do 500.

>SLOVENEC<, dne 14. avgusta 1931.

TOVORNI AVTOMOBIL BLITZ

... je tako zgrajen, da lahko prenaša udarce slabih cest.

AKO naložite na tovorni avtomobil težo dveh ton in ga vozite deset kilometrov, šasija ne prenaša samo tega tovora. Teža se naglo poveča vselej, kadar tovorni voz udari v kako izbočino na neravnih cestah.

To je eno onih načel, na katera so se s posebnimi skrbivostmi ozirali Opelovi inženirji pri konstrukciji Blitz-a. Ta tovorni avtomobil je popolnoma preizkušen na poskusnem zemljišču General Motors pri Detroitu. Lahko se torej trdi, da je Blitz — tak kakor je danes — sad sodelovanja najboljših avtomobilskih tehnikov dveh kontinentov. — Ako rabite močan in ekonomičen tovorni avtomobil, obiščite zastopnika Opelovih avtomobilov

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1:50 Din ali vsaka beseda
50 din. Najmanjši oglas - 5 Din. Oglaši nad
devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamke!
Na vprašanja brez znamke ne odgovarjam!

Službe isčejo

Dober žagar

isče delo na venecianski, zmožen vsega popravila.
Nastop takoj. Naslov v upravi »Slov.« pod »Dober žagar« št. 9195.

Učenka

z enoletno učeno pralico se želi izučiti v trgovini z mešanim blagom še ostalo sčeno dobo. Želi vstopiti v podjetje, kjer bo imela arano in stanovanje v hiši. Solske izobrazbe ima 3 razr. mešč. šole in 1 razr. trg. nadalj. šole. Službo želi najraje v mestu. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9155.

Službodobe

Trgovskega vajenca t vso oskrbo v hiši takoj sprejem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9122.

Pekovskega vajenca sprejmen z vso oskrbo. G. Tomšič, Višnja gora.

Učenca

pridnega, poštenega, hrana in stanovanje v hiši, sprejme slastičarna R. Goleš, Laško.

Služkinja

prednjih let, poštano, snano, večno kuhe in vseh hišnih del, sprejme tričanska družina na Gorenjskem. Plača 300 Din. Z znanjem vrtnih del imajo prednost. Ponudbe upravi »Slovenca« pod znamko »Stalna. 1. september« št. 9188.

Mesarski vajenec

se sprejme. Karl Zdolsek, Celje, Gaberje.

Iščemo inženerje in risarje

za gradbena dela tovarne, ki naj po možnosti obvladujejo francoščino. Prošnja s spričevali in zahtevo naj se naslovni: Tvorница Nitrate de Chaux, Dugirat, Primorska banovina.

Glavobol,

omotico, migreno, utrujenost, prehlad glave, brezspanje, živčno napetost ter kronični glavobol polnoma in sigurno odstrani DUSICA VODA. Streljenica DUSICA VODE proti glavobolu stane 35 Din. DUSICA VODA proti glavobolu se dobri pri firmi D. M. Grozdiča, Bjelovar, Savska banov.

SLIKARSTVO IN PLESKARSTVO

F. & E. REMŽGAR, LJUBLJANA

Kolodvorska 18 -- Čopova 10. Telef. 5430

Se priporočata za vsa v to stroko spadajoča dela

Stanovanja

Stanovanje

3 min. od elektr. železnice, obstoječe iz dveh sob, kuhinje, verande in pritiklin, oddam mirni stranki. Poizve se Vodmatska ulica 21.

Stanovanja

3-5 sob in PISARNE 2 sob v Ljubljani, Kranju in Kamniku iščemo za 1. september ali kasneje. Ponudbe na upravo »Slov.« pod znamko »Brez otrok.«

Oskrbnika

vernega in poštenega, za večjo stavbo v vrt sprejmemo. Več električne ima prednost. Ponudbe pod »Oskrbnik.« štev. 9202 na upravo »Slovenca.«

Zasluzek

Krajenvi prodajalci

za prodajo vsakovrstnega blaga se isčejo. Blago dajemo na kredit. Potrebnega garancija 10.000 Din. Vsak posestnik lahko postane trgovec. Ponudbe: Maribor, poštni predel štev. 4.

Polk

Čamernikova šoferska šola

Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast. koncesionirana Prospekt. št. 16 zastonj. Pisite ponil.

Gojko Pipenbacher

koncesijon. šoferska šola, Ljubljana, Gospodarska cesta št. 12. - Zahtevajte informacije.

Poizvedbe

Izgubil se je

zavoj na cesti preko Poljan do Bohinja. Najdelj se naproša, da ga vrne, ali pa pošlje svoj naslov podruž. »Slov.« Jesenice.

Objave

Razpisujemo

nabavo raznih delov za jamske svetilke. Pogoji in podatki za pogodbo na dan 27. avgusta t. l. se dobijo pod št. 3676/II pri Direkciji državnega rudnika Žabukovca.

Zahvala

Povodom smrti in pogreba našega dobrega očeta si štejemo v dolžnost, da se zahvalimo prečastitemu gospodu župniku Lovšinu, ki je v bolezni skrbel za pokojnega dušni blagor s svojimi obiski. Obenem se zahvaljujemo tem potom prečastitemu gospodu župniku Švigelju iz Blok, novemu šefu pokojnikovega sina kaplana Andreja, za njegov obisk, tolažilne besede in udeležbo pri pogrebu blagega pokojnika. Obenem iskrena hvala in Bog povrni vsem, ki so umrlega očeta obiskali ob njegovi smrti.

Planina, dne 10. avgusta 1931.

Vrne zaklopne stole

prodaja pisarna Tribuč na Glinach. Telefon 2605.

Puhasto perje

cisto čohano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg, cisto belo došte po 130 Din kg in čisti pub po 250 Din kg Razpoliham po poštem povzetnu. L. BROZOVIC - Zagreb, ilica 82 Kemična čistilnica perja

Pekarja,

specerijs, trgovina, prav dobro vpeljano, trafiška, točenje alkoholnih piča vseh vrst, naprodaj vsled bolezni. Franjo Skipala, Zagreb, Pazinska ulica 2.

Ladijska tla, trame,

mecesnove deske

dobavlja po najnižji ceni »Iliriana«, d. o. z., Ljubljana, Dunajska cesta št. 46, telef. 28-20.

Kupimo

Srečke, delnice, obligacije

kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana, Selengburgova ulica 6 II nadst.

Kupujem

bukova polena, oglje, apno — na vagone. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Gorivo« štev. 9201.

Prodamo

Pozor mizarji!

Skobelnik (Diktenhobelmaschine), popolnoma nerabiljen, se poceni proda. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9157.

Hišo

Ia. sveže debele slive kg ali 4 Din pošilja franko v velikim vrtom prodam blizu Prulske šole za 235 tisoč Din. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9157.

Ia. sveže debele slive

kg ali 4 Din pošilja franko v vsaka železniška postaja po 25 kg G. Drechsler, Tuzla.

Sprejmem v prodajo

v svojo trgovino vsako-

vrstno lončeno posodo iz ilovice. Ponudbe na upr.

»Slovenca« pod št. 9157.

Kraso

ješprejni, ajdovo moko

vedno sveže odnima na debelo vetrigradovina

A. VOLK, LJUBLJANA

Resiljeva cesta 24

Premog, drva

dostavlja na dom

KURIKO dr. z o. z.

Dunajska cesta št. 33

TELEFON 34-34.

Andrej Kušlan

v imenu družine

in rodbina Smola.

Beli zobje

olepšajo vsak obraz. Često že zadostuje samo enkratno čiščenje z prijetno osvežujočo Chlorodont-pasto, da se doseže lep sijaj slonovine. Poskusite najprej z malo tubo za Din 8. — Velika tuba Din 13. — Dobiva se povsod.

Prva celotna izdaja!

Prva celotna izdaja!

Doktorja Franceta Prešerna

Zbrano delo

Cena Din 40—, elegantno vezana Din 55—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Antonija Bahr

zasebnica

v četrtek, dne 13. avgusta ob 5 po dolgi, mučni bolezni, previdena s tolažili svete vere, v 74. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb blagopokojnice se bo vršil v soboto, dne 15. avg.

ob 16 iz mrtvanične mestnega pokopališča na mestno pokopa-

lišče v Pobrežju.

Sveti maša zadušnica se bo darovala v pondeljek, dne

17. avgusta ob 7 zjutraj v stolni in župni cerkvi.

Maribor-Wien-Saitz, dne 13. avgusta 1931.

Josipina Tavčar, hčerka; Anton Tavčar, zet; Adolf Bahr in Franc Bahr, sinova; vsi vnuki, vnučkinje in ostali sorodniki.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNAL
ŠOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIŽICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGOĐENIH CENAH

KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ

K. T. D.

V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
IL NADSTROPJE

bi mu bilo vroče ali mraz in tedaj mu je bilo, kakor da mu je po celem telesu zaplalo pravo božansko čustvo in kakor da so se mu na najlepši način izpolnile njegove sanje.

Pogledal je naokoli. Bil je mreži precej bližu. Razprostrta je prosto plavala po vsemirju, rakete pa ni bilo videti. Z daljnogledom je pregledoval in tedaj je visoko nad njim švignilo nekaj mimo.

Kot blisk še mnogo tisoč kilometrov nad njim.

Apel je dvignil desnico in Irena ga je potegnila nazaj. Mreža z ogledali pa je ležala že precej globoko pod raketno.

Zopet sta bila v kabini. Preden je še kaj spregovoril, si je dal Apel opraviti pri vzvodih.

Kaj pa je? Irena je videla, da je krmilo na vrtavko zasukal. Morava nekoliko nazaj. Najprej bova mreža skupaj in jo spravila v raketno. Ne smeva se zanalači igrati z usodo, saj ne veva, ali nam morda primese srečo ali nesrečo.

Ali ste raketno opazili?

Vsa je v tem, kje se nahaja.

Da veste?

Le lepo po vrsti. Najprej morava spraviti zrcalo na varno. Veselje je bilo gledati, kako lahko se raketa pokori krmilu, kako izvrstno delujejo šobe, ki jih je Apel zdaj izklopil zdaj vpregal. Kar hitro so bili tik ob zrcalu; Apel se je zunaj že kar varno gibal, potegnil je mrežo k sebi, zložila sta jo in jo spravila v raketno. Nato je Apel potisnil zatvorno cev zopet navznoter, si zadovoljno pomemal reke in se zopet lotil krmil, obenem pa znova vpregal šobe.

Ofrid v. Hanstein:

115

Strahotno potovanje na luno

Zdaj pa je pritisnil na gumb, kovinska ploča se je odmaknila in isti hip se je razilil v kabino tako blesteče svetlo solnce, da je obema vzel vid in sta okno takoj zasenčila.

Pa poskusimo na drugi strani!